

“GAZİ”Lİ ŞAİRLER HAKKINDA BİR ARAŞTIRMA

A STUDY ABOUT POETS FROM “GAZİ”

Ömer ÇAKIR¹

Özet: Gazi Üniversitesi, 1982 yılında kurulmuş olmakla beraber kökeni itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin en eski okullarından biridir. Zira, söz konusu üniversitenin temeli 1926 yılında Ankara'da açılan Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'ne dayanmaktadır. O sebeple Gazi Üniversitesi 2006 yılında 80. kuruluş yıldönümünü kutlamıştır. Aradan geçen seksen yıldan fazla bir zaman içinde Gazi'den birçok öğrenci mezun olmuştur. İçlerinde değişik mesleklere mensup önemli şahsiyetler bulunmaktadır. İşte bunlardan bazıları şair ve yazar kimlikleri ile ön plana çıkmıştır. Aralarında Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'nda kendine yer bulma başarısı göstermiş önemli şair ve yazarlar bulunmaktadır. Öte yandan, Gazi'de çok önemli edebiyatçılar da hoca olarak görev yapmıştır. Makalemizde Gazi'den mezun veya Gazi'de görev yapmış şairler üzerinde durulmuştur.

Anahtar sözcükler: Gazi Üniversitesi, “Gazi”li Şairler, Gazi'den mezun şairler

Abstract: Although Gazi University was founded in 1982, its roots point out to one of the oldest schools in Republic of Turkey. As a matter of fact, the roots of the university is based on Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü (Middle Teacher School and Education Institute), founded in 1926 in Ankara. For this reason, Gazi University has celebrated its 80th foundation day in 2006. Over 80 years since its foundation, many students have graduated from Gazi. Some important individuals from various occupations were among them. Some stood in the forefront with their identities as poets and authors. Among these were some important poets and authors succeeded in taking a place in Republic Period Turkish Literature. On the other hand, very important men of letters have taught in Gazi. This paper is about poets graduated from Gazi or taught in Gazi.

Key words: Gazi University, Poets from “Gazi”, Poets graduated from Gazi

Giriş

Gazi Üniversitesi, 2006 yılında “80. kuruluş yıldönümü”nü kutladı. Hâlihazırda Gazi Üniversitesi adıyla eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdüren bu okulun seksen yıllık tarihi, diğer üniversitelerimizin yaşları göz önüne alındığında, oldukça uzun bir zamanı ifade eder. Bu süre, aynı zamanda söz konusu okulun Türkiye Cumhuriyeti'yle hemen hemen aynı yaşta olduğunun da bir göstergesidir ki bu yönüyle ayrı bir öneme sahiptir. Zira, Gazi'nin temelleri Cumhuriyet kurulduktan üç dört yıl sonra atılır. O sebeple asıl konumuza geçmeden önce Gazi Üniversitesi'nin tarihi hakkında özet mahiyetinde de olsa bir bilgi vermekte yarar görüyoruz.

¹ Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, ocakir2000@yahoo.com

Gazi Üniversitesi'nin temelini, daha önce Konya'da açılmış olan Orta Muallim Mektebi'nin Ankara'ya taşınması ile vücut bulan ("Tarihçe", <http://www.gazi.edu.tr>, 17.10.2006) ve 1926-1927 öğretim yılında eğitime başlayan bir okul oluşturur (Binbaşıoğlu, 2005: 390). Söz konusu okul ilk kurulduğunda yalnız Türkçe şubesi ile açılmıştır (Öztürk, 2005: 272-273) ve adı Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'dür ("Tarihçe", <http://www.gazi.edu.tr>, 17 Ekim 2006). Böyle bir okulun açılış sebeplerinden biri; o yıllarda ilkokul ve liselere öğretmen yetiştiren ayrı okullar varken, ortaokullara öğretmen yetiştiren belli başlı bir okulun olmamasıdır (Binbaşıoğlu, 2005: 390). O sebeple Gazi'nin açıldığı dönemdeki amacı, ortaokul ve dengi okullara öğretmen yetiştirmektir.

Gazi, kurulduğu yıldan itibaren hızla gelişmeye ve büyümeye başlar. Daha ikinci öğretim yılında yeni bir eğitim hamlesi gerçekleştirilir. Bu çerçevede 1927-1928 öğretim yılında, ilköğretmen okullarına meslek dersleri öğretmeni ve ilköğretim müfettişi yetiştirmek üzere okul içinde bir de "pedagoji" bölümü açılmış (Binbaşıoğlu, 2005: 390) ve okul Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü adını almıştır (Öztürk, 2005: 272; "Tarihçe", <http://www.gazi.edu.tr>, 17.10.2006). Büyüme hamlelerini sürdüren okulda bir sonraki yani 1928-1929 öğretim yılında "Türkçe" ve "Pedagoji" adlı iki şubeye ilave olarak Tarih-Coğrafya, Riyâziye, Fizik ve Tabiiye bölümleri de açılmıştır (Öztürk, 2005: 271).

Söz konusu okul, 1930 yılında eğitim öğretime başlayacağı günü gazete ilânı ile öğrencilere şöyle duyurur: "*Gazi Muallim Mektebi Müdürlüğünden. Mektebimizde tedrisâta 15 Teşrinievvelde başlanacaktır. Gerek eski talebe gerek yeniden mektebin muhtelif şubelerine kabul edilmiş olanlar 14 Teşrinievvelde mektepte hazır bulunmalıdırlar. Daha evvel gelenlerin mektebe kabul edilmelerine imkân yoktur*" (Son Posta, Nu.59, 23 Eylül 1930: 6).

Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü, 1931 yılında ortaokul öğretmeni ve ilköğretim müfettişi yetiştiren yüksek dereceli ve yatılı bir okul konumundadır (Öztürk, 2005: 273). Uzun süre Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü adı altında eğitimini sürdüren okulun 1949'daki adı Gazi Yüksek Öğretmen Okulu'dur (Ortaç, 1981: 96). Okulun adı 1976 yılında üçüncü kez değişerek Gazi Eğitim Enstitüsü olur. İşte bu enstitü, 1982 yılında ise 2809 sayılı kanunla Gazi Üniversitesi'ne dönüştürülür. Aslında bu, Cumhuriyetle başlayan geleneğin yeni isimle devamıdır ("Tarihçe", <http://www.gazi.edu.tr>, 17.10.2006).

Gazi'nin temelinin atılışı Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi'nin 9 Ağustos 1927 tarihli nüshasında yer alan "Dehasından Kudretinden Feyz Aldığımız Büyük Gazi'mizin Yüksek Namını Taşıyacak Olan Muallim Mektebi Binasının Temeli Dün Atıldı" şeklindeki sevinçli haberle herkese duyurulmuştur. Okul inşaatı

büyük bir hızla devam etmiş ve kendi namını taşıyan bu okulla Mustafa Kemal Atatürk çok yakından ilgilenmiştir. Kaynakların verdiği bilgiye göre,

“1930’ların ortalarına doğru Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü, başkent Ankara’nın en seçkin ve itibarlı okulu haline gelmiştir. (...) Yurt dışında ihtisas yapmış, Türkiye’nin en değerli öğretmenleri burada görevlendirilmiştir. O kadar ki, bu yıllarda Ankara Hukuk Fakültesi’ne ortaokul mezunları bile alınırken, bu okula girebilmek için en az lise veya ilköğretmen okulu mezunu olmak gerekiyordu. Mustafa Kemal Atatürk, bu okula büyük önem veriyor; ve zaman zaman derslere girerek eğitim ve öğretim faaliyetlerini yakından izliyordu” (Öztürk, 2005: 282-283).

Dolayısıyla, *“1929-1938 yılları arasındaki dönemde, her yönüyle en çok gelişen genel orta öğretim öğretmeni yetiştiren kurum; Ankara Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü olmuştur”* (Öztürk, 1996: 177).

Bir okulun başarısında hiç şüphesiz en büyük pay, orada görev yapan eğitim ordusunundur. Öğretmen kadrosunun oldukça seçkin olması okulun başarısını doğrudan etkileyecektir. Bu açıdan baktığımızda, kurulduğu dönemde ve daha sonrasında Gazi Eğitim Enstitüsü’nde Türkiye’nin sahasında isim yapmış hocalarının görev aldığını görüyoruz. 1930’lu yıllarda Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’nün öğretmenlerinden -sosyal bilimciler-bazıları şunlardır: Edebiyat: Ahmet Kutsi (TECER) (Özbalcı, 1998: 4), Ahmet Hikmet (MÜFTÜOĞLU), Ahmet Hamdi (TANPINAR), İbrahim Necmi (DİLMEN) ; Tarih: Ali Fuat (BAŞGİL), Coğrafya: Faik Sabri (DURAN), Pedagoji: Halil Fikret (KANAD), İhsan (SUNGU) ; Resim-İş: İsmail Hakkı (TONGUÇ) (Öztürk, 1996: 276). Dikkat edileceği üzere, bu isimler aynı zamanda sahasında çeşitli türlerde eser vermiş birer sanatkârdırlar. İçlerinde Türk edebiyatının tanınmış isimlerinden Ahmet Hikmet (MÜFTÜOĞLU), Ahmet Hamdi (TANPINAR) gibi şahsiyetlerin olması az bilinen hususlardandır.

İşte temelleri yukarıda kısaca anlatıldığı şekilde atılan, Atatürk’ün kuruluş ve gelişmesi ile yakından ilgilendiği, zamanın en seçkin hocalarının görevlendirildiği Gazi Orta Mektep ve Terbiye Enstitüsü, 1930’lu yıllardan günümüze sürekli büyüyerek gelişmiş ve bugünlere gelmiştir. Geçen 80 yıllık zaman içinde, Türk eğitimine yaptığı katkının bir parçası olarak Gazi’den binlerce öğrenci mezun olmuştur. Bunlar arasında; siyasî, sosyal ve edebî alanda isim yapmış birçok şahsiyet bulunmaktadır. Gazi Üniversitesi’nin internet sayfasından öğrendiğimize göre; Sinan Aygün (Ankara Ticaret Odası Başkanı), Özdemir İnce (Şair, Avrupa Şiir Akademisi Daimi Üyesi, Hürriyet Gazetesi Yazarı), Melih Gökçek (Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı), Zafer Çağlayan (Sanayi ve Ticaret Bakanı), Naim Süleymanoğlu (Milli Sporcu), Sinan Şamil Sam (Milli Sporcu), Nurcan Taylan (Milli Sporcu), Biket İlhan (Film Yapımcısı,

Rejisör, Yönetmen), Rıfat Ilgaz (Yazar), Fakir Baykurt (Yazar), İlhan Berk (Şair), Coşkun Ertepinar (Şair), Ahmet Telli (Şair), İsmail Altınok (Resam, Yazar), Hasan Hüseyin Korkmazgil (Şair), Emin Özdemir (Dilbilimci, Yazar), Zeki Sezer (Politikacı), Abbas Güçlü (Gazeteci, Yazar, Eğitimci, TV Programcısı), Mesut Dedeoğlu (Görme Engelliler Spor Federasyonu Başkanı), İnci Aral (Yazar) (“Ünlü Mezunlar”, tr.wikipedia.org/wiki, 17.10.2006). Gazi’den mezun olmuş ünlü şahsiyetlerden bazılarıdır. Bu isimlere bugün hayatta olan veya olmayan daha birçok isim ilave edilebilir. Örneğin, roman ve hikâye yazarı Kemal Bilbaşar, Gazi’nin 1935 yılı mezunlarından (Bağcı, <http://www.ege-edebiyat.org/modules.php?name=News&file=article&sid=129>, 17.03.2008).²

İşte biz bu isimlerin içinden “ünlü” olsun veya olmasın “şair” olanları araştırmak istedik. Mezunların yanında, Gazi’de görev yapmış hocalar arasında şair olanları da merak ettik. Zira, Gazi’den mezun şairlerden bahsederken onları yetiştiren çok kıymetli hocalarından, öğrencilerine şiiri sevdirmenin yanında bir sanatkar/şair olarak şiir yazan bu insanlardan bahsetmemek büyük bir eksiklik olurdu. Dolayısıyla, “Gazi”li şairleri; Gazi’den mezun olanlar ve Gazi’de görev yapmış hocalar şeklinde iki ana başlık altında topladık. Bu sırada en önemli kriter olarak da “en az bir şiir kitabı yayımlamış olmak” şeklinde bir ölçü belirledik. Söz konusu ana başlıklar altında tespit edebildiğimiz kadarıyla,³ Gazi’den mezun veya Gazi’de hoca olarak görev yapmış birçok şair vardır. Bu noktada şunu vurgulamak gerekir ki gözden kaçan isimlerin olması ihtimal dâhilindedir. O sebeple listeye yeni isimlerin ilavesi her zaman mümkündür.

1. Gazi’den Mezun Şairler

Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’nün açıldığı tarihte sadece 16 öğrencisi bulunuyordu. Bu sayı 1929-1930 öğretim yılında 150’yi geçmiş; 1930-1931’de ise 300’e ulaşmıştır. Öğrenci sayısındaki bu artışa paralel olarak Gazi’den mezun olanların adedi de tedrici olarak artmış olup, 1927’de sadece 15 kişi olan mezun sayısı 1937’de 165’e ulaşmıştır (Öztürk, 2005: 280). Açıldığı tarihte sadece 16 kişi (Öztürk, 2005: 280) olan öğrenci sayısı ise 2006 itibarıyla 50 bini aşmıştır. Öyle ki, bugün yüksek lisans ve doktora programına

² “Bilbaşar’ın Gazi Eğitim’de edebiyat derslerine olan ilgisi ve bu dersteki başarısı Tanpınar’ın dikkatini çekmiştir. Edebiyata ilgisi lise yıllarında başlayan yazar, Gazi Eğitim’de öğrenciyken bazı şiir ve düzyazı denemeleri yapmış ve bunların bir kısmı enstitünün edebiyat bölümü tarafından çıkarılan *İHI* adlı dergide yayımlanmıştır. Hatta bu dergide yayımlanan *Sonbahar* başlıklı şiirini beğenen Tanpınar, tavsiyeleriyle Bilbaşar’ı şiir yazma konusunda yüreklendirmiştir” (Bağcı, <http://www.ege-edebiyat.org/modules.php?name=News&file=article&sid=129>, 17 Mart 2008) .

³ Gazili şairlerin tespiti hususunda en başta Atatürk Kültür Merkezinin Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi arşivinden yararlandım. Bu imkânı veren kıymetli hocam Hüseyin Ağca’ya ve diğer yetkililere çok teşekkür ederim. (Ö.Çakır)

“Gazi”li Şairler Hakkında Bir Araştırma

devam edenlerin sayısı bile beş binden fazladır (“Tarihçe”, <http://www.gazi.edu.tr>, 17.10.2006). Bu sayısal veriler Gazi’nin gelişim göstergelerinden sadece biridir. Bu öğrenciler içinde yukarıda birkaçının ismini verdiğimiz ve değişik özellik ve başarısı ile adından söz ettirmiş birçok şahsiyet bulunmaktadır. İşte bunların bir kısmını “şair”ler oluşturur.

“Gazi”li mezunlar arasından Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı içinde ismine yer açmış önemli şairler çıkmıştır. İlhan Berk, Coşkun Ertepınar, İbrahim Zeki Burdurlu, Ahmet Erhan, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Safa Kaplan ve genç kuşaktan Mehmet Can Doğan bunlardan sadece birkaçıdır. Bunlara aşağıda görüleceği üzere daha pek çok isim ilave edilebilir. En az bir şiir kitabı yayımlamış olan Gazi mezunu –şimdilik- tespit edebildiğimiz şair sayısı 90’ın üzerindedir. Bunlara yine tespit edebildiğimiz kadarıyla çeşitli dergilerde şiir yayımlayan, fakat bir şiir kitabına sahip olmayanlar da ilave edildiğinde bu sayı 130’u geçmektedir. Burada şunu hemen tekrar belirtmek gerekir ki bu sayısal veriler tespit edebildiklerimizdir. Bu isimlere her zaman ilave yapmak mümkündür. Zira gözden kaçanların olma ihtimali vardır. Bu şairler, Gazi’nin değişik fakülte ve bölümlerinden mezun olmuşlardır. Bu açıdan bir tasnif yaptığımızda karşımıza şöyle bir tablo çıkmaktadır:

1.1. Gazi Orta Muallim Mektebi/Eğitim Enstitüsü/Eğitim Fakültesi’nden Mezun Olanlar

1.1.1. Türkçe-Edebiyat Bölümü’nden Mezun Şairler

Yukarıda bahsedildiği üzere Gazi Orta Muallim Mektebi ilk önce Türkçe şubesi ile öğretim faaliyetine başlamıştır (Öztürk, 2005: 271). O bakımdan genel anlamda “Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü” Gazi’nin temelini oluşturur dense yeridir. Gazi’nin böylesine köklü bir geçmişe sahip olan Türkçe veya Edebiyat şubesinden 1927’den 2006’ya kadar çok sayıda mezun verilmiştir. Bu mezunlar Türkiye’nin değişik yörelerinde öğretmen veya idareci olarak görev yapmışlardır. Öyle ki, bunlar arasında mezun olduktan sonra tekrar Gazi’de hoca olarak görev alanlar da olmuştur. Bunun yanında Millî Eğitim Bakanlığı’nın değişik kademelerinde yöneticilik yapanlar da vardır. İşte bütün bu mezunlar içinde şiirle meşgul olan, şiir yazan bunları değişik dergilerde yayımlayan, bunun ötesinde bir şiir kitabı ile okur karşısına çıkma şansını bulan birçok şair bulunmaktadır.

Öte yandan, Gazi’nin Türkçe veya Edebiyat bölümünden mezun şairlerin yanında bu alanların yüksek lisans veya doktora derecelerine sahip olanlar bulunmaktadır ki bunlardan da ileriki sayfalarda bahsedilecektir.

Tespitlerimize göre, Edebiyat Bölümü’nden lisans seviyesinde mezun olan ve en az bir şiir kitabına sahip şairler şunlardır: Kadir Can Kafalı (1903- 1967), Şadi Varlık (1904-), Cezmi Tahir Berktin (1908-), Halil Bedii Fırat (1908-),

Rıza Apak (1911-), Necmettin Esin (1912-), Uluğ Turanlıoğlu (1913-), Coşkun Ertepinar (1914-), Halim Yağcıoğlu (1919-), Arif Hikmet Par (1920-), Tayyar Kerman (1922-), İbrahim Zeki Burdurlu (1922 - 1984), Hasan Hüseyin Korkmazgil (1927-1984), Osman Bolulu (1929 -), Dursun Akçam (1930 -), Yaşar Bağ (1932-), Muharrem Kubat (1933-), Gülten Engin (1939 -), Süreyya Eryaşar (1939-), Selahattin Savcı (1913-1992), Şevket Yücel (1930- 2001), Mehmet Kansu (1938-), M.Güner Demiaray (1940-), Fikret Demirağ (1940-), Kamil Özay (1941-), Bekir Koçak (1946-), Özgen Seçkin (1951-), Ahmet Erhan (1958-), Sefa Kaplan (1956-), Adnan Satıcı (1962-), İsmail Karakurt (1964-), Ali Coşkun Hirik (1968-), Mehmet Can Doğan (1969 -), Ahmet Doğru (20 Şubat 1975 -) ve Lütfi Gülşen. Şiir kitabını tespit edemediklerimiz: Mehmet Şükrü Şardağ (1917-1994), Fahrettin Yedekçioğlu (1919-), Gülten Engin (1939-), Süleyman Kazmaz (20.3.1915-), Özen Kutlu (1940-), Sedat Günay (1916-1985), Recep Yaşayacak (1930-), Ülkü İrfan Yıldız (1945-), Nesime Ceyhan (1974-).

Yukarıdaki isimlerden bazıları çeşitli antolojilere girme başarısı gösterebilmiş şairlerdendir. Bu bağlamda; Coşkun Ertepinar, Necmettin Esin, Uluğ Turanlıoğlu, İbrahim Zeki Burdurlu, Hasan Hüseyin Korkmazgil, Sefa Kaplan, Ahmet Erhan ve Mehmet Can Doğan'ın ismi zikredilebilir.

Coşkun Ertepinar, Gazi Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden 1937 yılında mezun olur. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde öğretmen ve idarecilik yapan Ertepinar'ın ilk şiiri Muhit Dergisi'nde (Kasım 1930) D. Münir imzası ile çıkmıştır. Şair, şiirlerini daha sonra Muhit, Ülkü, Varlık, Türk Dili, Hisar gibi birçok dergide yayımlar. Bazı kitapları ödül alan Ertepinar'ın şiirlerinin bir bölümü çeşitli dillere (İngilizce, Macarca, Lehçe) çevrilmiştir. Ahmet Kabaklı'nın ifadesiyle “Çok rahat söyleyişli, rastgeleden arınmış olan Ertepinar, barışçı ve birbirini kardeşçe seven bir insanlığı aynı ölçüde yurt sevgisi ile kaynaştırarak, şiirin eğitim görevini de bilgiçliğe ve nasihatçiliğe saptırmadan verebiliyor” (Cunbur, 2003: 413). Araştırmacıların Öğretmen, efendi, yardımsever kişiliğini şiirlerine yansıtan bir şair olarak değerlendirdiği (Cunbur, 2003: 413) Ertepinar'ın Ben Öğretmenim Çocuklar adlı şiirinden üç kıtayı aşağıya alıyoruz:

*Ben öğretmenim çocuklar,
Unuttuğunuz yüzleriniz bende.
Gülüşleriniz, gözleriniz,
Dolaştığımız bahçelerde kalan
İzleriniz bende.*

*Bazen sevgiyle dolu,
Bazen kırılmış,*

*Ama her zaman taze
O duygulu, sıcak, afacan
Cana can katan sözleriniz bende.
(...)
Ben öğretmenim çocuklar,
Usul usul, ince ince
Bereketli yağmurlar gibi yağmak isterim üstünüze
Çalsın bütün ziller tepelerden, doruklardan
Yine bugün son dersiniz bende... (Ertepinar, 1986: 59-60)*

Gazi'den Coşkun Ertepinar'la aynı yıl mezun (Uytun, 2003: 438) olan Necmettin Esin, Ertepinar gibi yurt sevgisi ile dolu memleketçi bir şairdir. Onun şiirlerinde gurbet duygusu ve genç yaşta ayrı düştüğü Kerkük'e karşı duyduğu hasret ve özlem ayrı bir yer tutar. Necmettin Esin'i yakından tanıyan H.Fethi Gözler, onun şiiri hakkında şöyle der: “Necmettin Esin, şiirde kuvvetli biçime taraftardır. Muhtevayı bu biçim içinde eritir. Mısraları eğip bükerek yeni biçimler denemeyi sever. Bazı şiirlerinde halk şiirinin etkisi belirgindir. Milli konulara temas eden şiirlerindeki tok sesi kelimeleri konuya uygun olarak seçmekten doğar. Şiirlerinin çoğunu koşma biçiminde yazmıştır. Hece ölçüsüne bağlıdır” (Esin, 1969: 13). Şairin “Selam Kerkük” isimli şiirinden birkaç mısra şöyledir:

*Nazlı nazlı süzülen bir peri kızı gibi,
Aşıklarını elbet sen de anarsın Kerkük.
Sisli ufuklarımda seher yıldızı gibi,
Uzaklardan görünür, parlar, yanarsın Kerkük.
(...)
Elim karanlıklarda durmadan seni arar,
Birikir gözlerime en ince hatıralar,
İçimde Volkan gibi yanar sızlarsın Kerkük. (Esin, 1969: 44)*

Necmettin Esin'in de büyük bir Kerkük sevgisi varken Uluğ Turanlioğlu için de Edirne ve Rumeli şairi dense yeridir. Zira, Turanlioğlu, “özellikle Edirne ve Rumeli üzerine yazmış olduğu şiirlerinde yoğun bir tarih sevgisine yer verir. O'na göre Edirne, her yaprağı altın bir tarih kitabıdır. Folkloru, tarihi, mimarisi, coğrafyası, iklimi ve insanı ile Edirne, tüm lirizmiyle onun dizelerinde karşımıza çıkar. Edirne'nin Balkan Harbi ile başlayan kara günleri, şairi derinden yaralayan unutulmaz olaylardır.”⁴ Aslında eserlerinin isimleri bile

⁴ A. Celepoğlu, “M. Uluğ Turanlioğlu”, Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi, C.8, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yay., Ank., 2007, s. 355.

Turanlıoğlu'nun kalbinin Edirne ve Rumeli ile birlikte attığını göstermektedir.⁵ Şair, “Meriç” isimli şiirinde şöyle der:

*Gönlüm gibi dalgın, kanlı sularında,
Bir gam dünyasını yıkılırken gördüm.
Rüyaya dalarken yeşil 'Bülbül Ada'
Ağlıyan seslerle ben besteler ördüm.*

*Solgun bir çehreydi kâinat o akşam,
Maziyi anarak inledim sessizce,
Gölgeler erirken ufku sarmıştı gam
Ve gönül dalmıştı uyuyan Meriç'e.*

(Turanlıoğlu, <http://www.siirakademisi.com/siir.asp?siirid=1513>, 17.03.2008)

Özelikle 1950'li yıllardan önceki Gazi'li şairlerin şiirlerinde memleketçi bir şiir anlayışının hâkim olduğunu, o sebeple vatan sevgisinin çeşitli çehreleri ile şiirlerinde daha çok yer aldığını söyleyebiliriz. İşte bu şairlerden biri de İbrahim Zeki Burdurlu'dur. Onun, “Gezdiğim Şehirler” adlı şiirinden iki dörtlük şöyledir:

*Sivas'ta kağnılar gıcır gıcır der,
Çay akar Sivas'ın içinden bacım.
Lahanalar durulur baş olur güzüm,
Gesi bağlarına şaklar kırbacım,
Talas'ta hası var kara üzümün.*

(...)
*Ne dersiniz deyin Burdur başkadır.
Gölü var, gülü var, al halısı var.
Benim kara gözlüm, uzun saçım var.
Anlat beni yaz, kış ve uçuk ballar.
Vatan burdan başlar, uzar Burdur'a kadar.*

(Burdurlu, <http://www.edebiyat.gen.tr/sair.asp?id=207-42k>, 03.11.2006)

Halim Yağcıoğlu denildiğinde hemen akla o meşhur şiiri, “Atatürk'ten Son Mektup” akla gelir. Yağcıoğlu, şiirlerini başta hece vezni ile yazmış olsa da sonraları serbest tarzda da şiirler kaleme almıştır. İşte “Atatürk'ten Son Mektup” bu tarz şiirlerinden biri olup oldukça beğenilmiştir. Söz konusu şiirin bazı bölümleri şöyledir:

Siz beni hâlâ anlayamadınız,

⁵Eserlerinden bazısının ismi şöyledir: Meriç Kıyılarında, Köy Şiirleri, Meriç Konuşuyor, Edirne Şiirleri, Memleket Şiirleri, Edirne'den Kars'a Kadar, (H.Fethi Gözler, Yunustan Bugüne Türk Şiiri, Şenyuva Mat., Ank. 1967, s. 403).

*Ve anlayamayacaksınız çağlarca da,
Hep tutturmuş "yıl 1919, Mayısın 19'u" diyorsunuz,
Ve eskimiş sözlerle beni övüyor, övünüyorsunuz.*

*Mustafa Kemal'i anlamak bu değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.*

*Bırakın o altın yaprağı artık,
Bırakın rahat etsin anılarda şehitler,
Siz bana neler yaptınız ondan haber verin,
Hakkından gelebildiniz mi yokluğun, sefaletin,
Mustafa Kemal'i anlamak yerinde saymak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.*

*(...)
Hâlâ o acıklı ağıtlar dudaklarınızda,
Hâlâ oturmuş 10 Kasımlarda bana ağlıyorsunuz,
Uyanın artık diyorum, uyanın, uyanın,
Uluslar, fethine çıkıyor uzak dünyaların.
Mustafa Kemal'i anlamak göz boyamak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil
Beni seviyorsanız eğer ve anlıyorsanız,
Laboratuvarlarda sabahlayın, kahvelerde değil,
Bilim ağartsın saçlarımızı, kitaplar,
Ancak böyle aydınlanır o sonsuz karanlıklar.
Mustafa Kemal'i anlamak ağlamak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.*

*(...)
Arayı kapatmanızı istiyorum uygar uluslarla,
Bilime, sanata varılmaz rezil dalkavuklarla,
Bu vatan, bu canım vatan sizden çalışmak ister,
Paydos öğrenmeye, paydos avunmaya, yeter, yeter,
Mustafa Kemal'i anlamak aldatmak değil,
Mustafa Kemal ülküsü sadece söz değil.*

(<http://www.kultur.gov.tr>, 31.10.2006)

Halim Yağcıoğlu'nun bu meşhur şiirinden başka, Gazi'li diğer şairlerin şiirleri arasında Atatürk'le ilgili şiirlere sıkça rastlamak mümkündür. Gazili şairlerin Atatürk'le ilgili şiirlerin yanında Ankara ile ilgili olanlar da dikkat çeker. Zira, çoğu Gazi'de okurken gençlik yıllarının bir bölümünü Ankara'da geçirmiş olmaktadır. O bakımdan Başkent, onların duygu ve düşünce dünyasından geçerek şiirlerinde yerini alır. Ankara son yıllardaki kadar kalabalık olmasa da Türkiye'nin değişik yerlerinden buraya okumak için

gelenler bu şehirde önce kendini yalnız hisseder. Bu duyguyu çoğu öğrenci yaşamış olsa gerektir. Osman Bolulu'nun "Başkente Vurmuş Biri " isimli şiirinden aldığımız şu dizeleri birlikte okuyalım.

*Bir büyük kente vurmuş yolum
Parklardaki pelitler kadar yabancıyım ve iri
Tarağa eyvallahı olmayan saçlarımı rüzgar almış
Alnımda
Yaralı aslan adımlarıyla geçerim caddeleri.
.....
Sokaklara dökülmüş insanların rüyası
Öteki berikinin maskarası
Bakımlı kısıraklar kadar esrik kadınlar
Saz benizli üniversite öğrencileri
Konfor avına çıkmış gecekondu kızları/tay bacaklı
Sonra o kalles melon şapkalar
Sokak sokak cadde cadde akmaktalar
Bazen dönüp dönüp
Yabansı halime bakmaktalar*

*Yürüdüğüm sokakta yürüyorlar
Konuştuğum dili konuşuyorlar
Ama
Anlamıyorum dediklerini (Bolulu, 1994: 12-13)*

Kendisi de bir Gazi'li şair olan Mehmet Aydın, Osman Bolulu'nun şiirleri için şöyle der: "Osman Bolulu'nun şiirleri insanın özünü ve toplumumuzun özlemlerini dile getirmektedir. Yapı yönünden konuyla sesi, en güzel biçimde bağdaştırmış; güür, tok, erkekçe yansıtmaktadır. O, yavan, cılız, mız mız sese iltifat etmez" (Bolulu, 1994: Arka kapak).

Gazi'den 1950 yılında mezun olan Hasan Hüseyin Korkmazgil, toplumcu-gerçekçi şiirin önde gelen isimleri arasında sayılabilir. Geride on beş adet şiir kitabı bırakan şair, 1984 yılında vefat etmiştir. Hasan Hüseyin Korkmazgil, Kavel (1963) adlı kitabı ile 1964 Yeditepe Şiir Armağanı'nı, Kızıllıkuğu (1971) ile TRT'nin 1970 Sanat Başarı Ödülü'nü alır (http://www.siir.gen.tr/siir/h/hasan_huseyin_korkmazgil/index.html-6k-, 28.11.2006). Sefa Kaplan ve Ahmet Erhan aynı kuşaktan sayılabilecek iki şairdir. Kaplan, Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü'nü bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü'ne devam eder; ancak son sınıfta bırakır. İlk şiirleri 1978 yılında Türk Edebiyatı dergisinde çıkar. Bir süre öğretmenlik yapar; fakat 1984 yılında öğretmenlikten ayrılarak gazeteciliğe başlar (<http://www.milliyet.com.tr/ozel/edebiyat/siir/sefakaplan/index.html-4k->, 30.10.2006).

“Gazi”li Şairler Hakkında Bir Araştırma

Ahmet Erhan’a gelince, “1976’da Militan dergisinde topluca yayınlanan şiirleriyle dikkat çekti. 1980 öncesi ve sonrasında ülke gençliğinin yaşadığı dramı, içerden bir ses olarak, o dönemlerde oldukça yaygın olan slogancılığa kaçmadan, kendine özgü diliyle yazması şiirini özel kıldı. Lirikizm zenginlikleri ve ironiyle harmanladığı “şimdiki zamanın duygu resmi” olarak tarif edebileceğimiz söyleyişini, neredeyse otuz yıldır sürdürüyor (<http://www.antoloji.com>, 30.10.2006). Ahmet Erhan’ın da birçok şiir kitabı ödülle layık bulunmuştur. Mesela, “Deniz Unutma Adını (1992), 1992 Yunus Nadi Şiir Ödülü’nü; “Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi (1997) de 1998 Cemal Süreya Şiir Ödülü’nü almıştır (<http://www.antoloji.com>, 30.10.2006).

Gazi’den 1989 yılında mezun olan İsmail Karakurt, 1964 Yozgat Sarıkaya Emirbey Köyü doğumludur. İlk ve orta öğrenimini Yozgat ve Kayseri’de tamamlayan Karakurt, Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü’nden mezun olduktan birkaç yıl sonra ilk şiir kitabı olan Simurg (MEB 1992) ’u yayımlar. Söz konusu eser, Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 1992 yılı şiir ödülüne layık görülür. Karakurt’un ikinci şiir kitabının adı Mahrem Mecazlar (1999) ’dır. Karakurt hâlen Manisa’da edebiyat öğretmenliği yapmaktadır.

Mehmet Can Doğan ise, genç kuşak arasında sayabileceğimiz bir şair. Asıl adı Mehmet Doğan, olan şair 1969 yılında doğmuştur. Gazi’nin Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü’nü bitirdikten sonra Ankara Üniversitesi’nde Yeni Türk Edebiyatı anabilim dalında yüksek lisans yapmıştır. Halen Gazi Üniversitesi’nde Türk Dili Okutmanı olarak çalışan şair, aynı üniversitede yine Yeni Türk Edebiyatı Anabilim Dalı’nda doktora yapmıştır. Şiir ve yazılarını Polemik, Türkiye Günlüğü, Sombahar, Dergâh, Ludingirra, Defter, E, Hece, Kaşgar, Virgül ve Kitap-lık gibi dergilerde yayımlayan Mehmet Can Doğan, “Beş Şair Beş Poetika” adlı çalışmasıyla 1993 Milliyet Edebiyat Ödülü’nü almıştır. Mene Tekel Feres (1993), Törenler ve Komplolar (1997) adlı iki adet şiir kitabı yayımlamış olan şair, şiirin teorik meseleleri üzerine de kafa yormaktadır. Can Doğan, şiir üzerine kaleme aldığı yazıları Şiiraze-Şiirin İç Dikişi Üzerine Yazılar (2005) adlı kitabında bir araya getirmiştir.

Edebiyat bölümü mezunlarından tespit edebildiğimiz en genç şair ise, 20 Şubat 1975 doğumlu Ahmet Doğru. Ay Adası adlı kitabını 2000 yılında yayımlanan Doğru, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nde başladığı yüksek öğrenimine yatay geçişle Gazi’de devam etmiş ve Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümü’nü bitirmiştir (Doğru, 2000. 109).

Edebiyat Bölümü’nden mezun belli başlı şairlerden kısaca bahsettikten sonra, Eğitim Bilimleri’nden mezun olanlara geçmeden bu kısmı şu tespitle noktalayalım: Gazi’nin edebiyat şubesinden mezun şairlerden bir kısmı Anadolu

coğrafyasının dışından isimler. Bunda Gazi'nin eskiden yatılı bir okul oluşunun etkisi olsa gerektir. Örneğin; Yaşar Bağ (Bağ, 1993: Arka kapak), Kadir Can Kafı, Kafkaslardan gelme. Rıza Apak, Bulgaristan Petriç doğumlu (Celepoğlu, 2002: 407). Necmettin Esin, Kerkük doğumlu (Esin, 1969: Arka kapak). Kamil Özay, İrfan Ülkü, Mehmet Kansu ve Fikret Demirağ ise Kıbrıslı şair ve yazarlardan. Bu isimlerden Kıbrıs kökenli olanlar, Çağdaş Kıbrıs Edebiyatı'na çok önemli katkılarda bulunmuşlardır. Bir araştırmada “Çağdaş Kıbrıs Edebiyatı” değerlendirilirken Mehmet Kansu için şu tespitte bulunulur: “*Kansu, (...) yükseköğrenim için gittiği Ankara'da soyut şiir akımıyla karşılaşır ve şiir çizgisinde bir dönüşüm başlar*” (Fedai, strateji.cukurova.edu.tr/KIBRIS/09.php - 102k, 03 11.2006). Mehmet Kansu, “*önceleri “Garip” şiir anlayışındayken, sonradan bu çizgiyi terk edip, Kıbrıs'taki “İkinci Yeni” hareketinin öncülüğünü yaptı*” (Yılmaz, <http://www.elazigonline.com/yazar.php?id=280> - 49k, 30.10.2006). Gazi mezunu Kıbrıslı şairlerden 2006 yılı itibariyle yirmi tane şiir kitabı yayımlamış (www.biyografi.net/kisiyrinti.asp?kisiid=1611 - 49k, 31.10.2006) olan Fikret Demirağ da Kıbrıs edebiyatı için önemli bir isimdir. Mehmet Kansu ve İlhan Tezel'le 1960 yılında ortaklaşa yayımladıkları İkinin Yaşamı ve Tutku'da soyut şiire özenen Fikret Demirağ da daha sonraları, şiirlerine toplumsal ve yerel öğeleri de katarak (Fedai, strateji.cukurova.edu.tr/KIBRIS/09.php - 102k, 03 11.2006) şiirlerini yayımlamaya devam eder. Şair Fikret Demirağ, kendisi ile yapılan bir söyleşide şöyle der: “*Kıbrıslıların vicdanı ve belleğim*” (<http://www.yeniduzengazetesi.com/print.php?int=8>, 17.03.2008).

1.1.2. Eğitim Bilimleri/Pedagoji Bölümü'nden Mezun Şairler

Makalemizin başlarında da ifade edildiği üzere “pedagoji” bölümü Gazi'de açılmış en eski bölümlerden biridir. Zira, 1927-1928 öğretim yılında ilköğretmen okullarına meslek dersleri öğretmeni ve ilköğretim müfettişi yetiştirmek üzere okul içinde bir de “pedagoji” bölümü açılmıştır (Binbaşıoğlu, 2005: 390). Hatta bu suretle okulun adı Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü adını almıştır (Öztürk, 2005: 272; “Tarihçe”, <http://www.gazi.edu.tr>, 17.10.2006). Dolayısıyla, sonraki adıyla “Eğitim Bilimleri” Türkçenin yanında Gazi'nin temelini oluşturan temel bölümlerden biri olup, açıldığından bu yana birçok mezun vermiştir. Bu bölümün mezunları arasında da şiirle meşgul olan, çeşitli gazete ve dergilerde şiir yayımlayan, şiir kitaplarına sahip eğitimciler bulunmaktadır. Tespit edebildiğimiz kadarıyla; şiir kitabı olanlar şunlar: Selahattin Ortaç (1922 – 1986), Seyyid Ahmed Arvasi (1932- 1988), Mecit Aşkan (1932-), Hazım Zeyrek (1932-), Maksut Doğan (1932-), Muharrem Kubat (1933-), Muzaffer Dede (1936 -), Ahmet Uysal (1938 -) ve Mehmet Gülseren (1939-) Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümü'nü bitirmişlerdir. Osman Baş (1959) da Eğitim Bilimleri'nden 1994'te mezun olur. Şiir kitabı olmayanlardan ise; Vedat Yazıcı (1945 -), Eğitim Bölümü (1987) mezunudur. Aynı şekilde

“Gazi”li Şairler Hakkında Bir Araştırma

Emel Sevinç (1947-) de Eğitim Bölümü’nden 1972’de mezun olur. Ali Ceylan (1955-), 1986 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü’nü bitirmiştir.

Adı geçen şairlerden Selahattin Ortaç, Gazi Terbiye Enstitüsü’nün Edebiyat Bölümü’nden 1949 yılında mezun olmuştur. Selahattin Ortaç, ismi her ne kadar edebiyat dünyasında pek geçmese de Kargapazarı adlı şiir kitabında yer alan aşağıdaki şiiri, Gazi Terbiye Enstitüsü hakkında yazılmış olması bakımından önemlidir. Şiirin altında 30.6.1949 tarihi kayıtlıdır. Bize, Gazi’li mezunların eskiden beri okullarına besledikleri sevginin büyüklüğünü göstermesi yönüyle dikkati çeken şiirin tamamını aşağıya alıyoruz.

*Aydınlık meş’alen sarıyor yurdu
Ülkünü yaymak için Atatürk kurdu.
Üstünde Gazi Kemal alnında irfan.
Anlamını simgeliyor, rozetin rengi*

*Ülkede anılır ve hem de sayılırsın
Köyde kentte her yerde sen varsın
Üstünde Gazi Kemal alnında irfan
Anlamını simgeliyor, rozetin rengi.*

*Eğitimde ulusuma güven veren
Gazi’nin ülkesinde yurdumuza koşuyoruz
Üstünde Gazi Kemal alnında irfan
Anlamını simgeliyor, rozetin rengi (Ortaç, 1981: 96)*

Seyyid Ahmed Arvasi, son dönem düşünce tarihimizde önemli bir isimdir. Arvasi, Gazi Eğitim Enstitüsü’nün Pedagoji Bölümü’nden 1958 yılında mezun olur. Çeşitli yerlerde öğretmenlik yaptıktan sonra 1979’da emekliye ayrılır. Yeni Düşünce, Her Gün, Türkiye gibi gazetelerde fikra yazarlığı yapan Arvasi, daha çok fikri meseleler üzerinde yoğunlaşmıştır. Onun bu bağlamda *Kendini Arayan İnsan* (1968) ; *İnsan ve Ötesi* (1970-1988) ; *Eğitim Sosyolojisi* (1976) ; *Diyalektiğimiz ve Estetiğimiz* (1988) ; *Türk-İslâm Ülküsü* (3 cilt, 1988) adlı eserleri meşhurdur (Gürsoy, 2002: 458-459). Arvasi, çocukluğundan beri şiirle de meşgul olan biridir. İlk şiiri 1954’te Aras dergisinde çıkar. Seyyid Ahmed Arvasi, şiirlerini, 1955’te Ahmet Cezzar Arvasi adıyla yayımladığı Sır’dakilerle birlikte daha sonra *Şiirlerim* (1989) adlı kitapta bir araya getirmiştir. Arvasi, söz konusu kitabın “takdim”inde de belirttiği gibi şiirlerini kitaba alırken yazılış tarihlerine göre sıralamıştır. Kitap, 1948 yılındaki onaltı yaş şiirleri ile başlar, 1985 yılının belirtildiği elliüç yaş şiirleri ile son bulur. Arvasi’nin şiirlerinde Necip Fazıl etkisinin kuvvetli olduğu söylenebilir. Şiirlerinde genellikle ferdi

duyguların yanında millî ve dinî hislerini dile getiren şair, son şiirlerinden birinde yirminci asrı şöyle yorumlar:

*Nükleer bulutlar, boğucu sisler,
Motorlu tabutlar, körelmiş hisler,
Yalancı mabutlar, azgın kaprisler,
İleri Nemrutlar, çağdaş iblisler.*

*Hem köy, hem şehir, her mekan azap.
Nefes nefes zehir... İlahî gazap...
Hırslar kirlî nehir... Düşünce kezzap.
Dokunulmaz putlar, kokmuş bahisler (Arvasi, 1989: 95)*

Eğitim Bilimlerinden mezun olup dikkat çekken şairlerden biri de Osman Baş'tır. Osman Baş, çeşitli yerlerde öğretmen ve idarecilik yaptıktan sonra, Gazi'nin "Eğitim Yönetimi Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bölümü"nü 1994 yılında bitirir. Halen Tokat Milli Eğitim Müdürlüğü'nde İlköğretim Müfettişi olarak görev yapmaktadır. Osman Baş, şiirlerini Gök Bakışlı Gül Sözlüm, Buğday Tenli Papatya adlı kitaplarda yayımlamıştır. Şair, Hey Onbeşli Onbeşli adlı Tokat şiirlerinden oluşan bir de antoloji hazırlamıştır (Baş, 2001: 5). Arvasi'de olduğu gibi Osman Baş'ın şiirlerinde de millî duyguların ifadesi ön plandadır. Şair, bir şiirinde Türk çocuğuna şöyle seslenir:

*Yitik bozkırların yalnız çocuğu
Gökler dağları önüne sunmalı
Vatanında saldırılar olurken
Ufku Fatih kadar büyük olmalı*

*Taşlı sokakların fakir çocuğu
Yarınların hep bilgiye akmalı
Ellerinle tutmak için huzuru
Yüreğin yüzyıla mühür vurmalı (Baş, 2001: 37)*

Eğitim Bölümü'nü 1970 yılında bitiren şair Muharrem Kubat'ın farklı bir özelliği vardır; çünkü o, daha önce 1961'de edebiyat bölümünden (yeterlik belgesiyle) mezun olmuştur. O bakımdan Muharrem Kubat, aslında her iki bölümde de anılabilir. Şiirleri çeşitli mahallî gazete ve dergilerde yayımlanan, antolojilere alınan Muharrem Kubat, Emirdağ doğumlu (Karacalar Köyü, 9 Ocak 1933) (Kubat, 1986: 6) olmakla birlikte Eskişehirli şairler arasında zikredilir (Çam, www.anadolugazetesi.net, 31.10.2006). Şiirlerinin bir kısmını İz Bırakanlar (1986) adlı kitapta toplayan Kubat için Mehmet Özmen şu iddialı değerlendirmeyi yapar:

“Muharrem Kubat, çağımızın Karacaoğlan’ıdır. Halk denizinden alır; gene halk denizine verir. Halkça söyler; hakça söyler. Gün olur, Karacaoğlan gibi Yörük kıızıyla yaylaya çıkmak ister:

*Çırpınıp yüzer mi ördeği kazı?
Geldi mi sılanın baharı, yazı?
Yaylaya çıkınca yörüğün kızı,
Benim de yaylaya çıkasım gelir”* (Özmen, 1986: 3)

Bu bölümde bahsetmek istediğimiz son isim, günümüz şairlerinden Ahmet Uysal’dır. Eğri Büğrü ile Tepesi Deli (1990), Kuşgölü’nde Günler (1996) adlı çocuklar için yazdığı şiirlerden oluşan kitapları olan Ahmet Uysal, 1975’ten sonra çocuk edebiyatına yönelmiştir. Bununla birlikte 1998 yılında Suyla Sınanmış Şiirler dosyasıyla -ki sonra Uzak Yazlarda adıyla kitap olarak da yayımlanır- Ceyhun Atuf Kansu şiir ödülünü kazanan Uysal, Acının Gümüşü adlı dosya ile de 1999’da Yunus Nadi Şiir Ödülü’nü alır (Uysal: 1999). Ahmet Uysal, şiirde kendi konumunu şöyle ifade eder: *“Günümüz şiiri birkaç kanaldan akışını sürdürüyor. (...) Tabii ben de bu kanallardan birinde akıyorum. Ama, benim aktığım kanal öyle sanyorum ki, yaşananlara daha yakın. (...) Öteki kanallardan akan şairler, şiirimizi zenginleştiriyor, geliştiriyorlar. Onlara öyle kesinlikle karşı değilim. Ancak aynı şiirin çoğaltılmasına karşıyım. Şairler kendi sesini bulmak zorundadır”* (Uysal, 1999: Arka kapak).

1.1.3. Yabancı Diller Eğitimi’nden Mezun Şairler

Yukarıda belirtildiği üzere Gazi’nin temeli atılırken öncelikle Türkçe öğretmeni yetiştirilmesi düşünülmüş olmalı ki ilk önce “Türkçe” bölümü açılmıştır. Ardından “Pedagoji” bölümü ve daha sonra da diğer bölümler eğitim hayatına başlar. Bunlardan biri çeşitli Batı dillerinin öğretmenlerini yetiştirmek üzere açılan “yabancı dil” bölümleridir. Bunlar; İngilizce, Fransızca ve Almanca bölümleridir. İşte bu bölümlerden mezun olanlar arasında da Türk edebiyatı tarihinde yer edinmiş bazı şairler yetişmiştir. Tespit edebildiğimiz şiir kitabı olan ve söz konusu bölümlerden mezun olmuş Gazi’li şairler şunlardır: Sebahattin Ali (1907-1948), İlhan Berk (1918-2008), Mustafa Kemal Yılmaz (1921-), M. Şükrü Sarı (1926- 1995), Tahsin Saraç (1930-), Özdemir İnce (1936-), Hüseyin Çiftçi (1945-), Cahit Yeşilyurt (1952- 2004), Fransızca Bölümü mezunudur.

Nail Bezel (1940-) ve İlyas Tunç (1956-) İngilizce Bölümü mezunudur. Bezel, ayrıca, New York Üniversitesi İngilizce Bölümü’nü de bitirmiştir. Ali Yüce (1928-) ise, “Gazi Eğitim Enstitüsü İngilizce Bölümü’nün yeterlik sınavlarını dışardan vererek diploma alır (Yüce, 2002: Arka kapak). Almanca Bölümü mezunlarından da tespit edebildiğimiz tek isim Nurten Tolay olup 1951’de bu bölümü bitirmiştir (Tolay, (Y.t.y.) : Arka kapak).

Şiir kitabı olmayanlardan; Orhan Ülkü (1922-), Fransızca; Hasan Kıyafet (1937-), İngilizce Bölümü'nü bitirmişlerdir. Mesut Özün (1965-) ise, 1989'da Arap Dili Eğitimi Bölümü'nden mezun olur.

Şiirlerinin yanında şiir üzerine teorik metinler de üreten Özdemir İnce (1936-), Fransızca Bölümü'nden 1960 yılında mezun olmuştur. Hemen her Gazi'li gibi İnce de Gazi'den mezun olmakla büyük bir gurur duyar. Şair, Gazi Üniversitesi'nin 80. yıl kutlamaları kapsamında, başarılı mezunlara verilen "iş dünyası, sanat, siyaset ve spor alanında ödül töreni"nde (Tarih: 27.03.2006) şöyle der: *"Gazi'yi övmek için bazı özelliklerimi söylemek durumundayım. Üyelik yaptığım toplantılarda konuşma yaptığım zaman hep kendimi Gazili ve Mersinli olarak düşünürüm. Çünkü benim arkamda Mersin ve Gazi var. Kendimi her zaman Gazi vasıtasıyla Türk ulusuna borçlu hissederim. Bu yüzden herhangi bir başarıya eriştiğim zaman aklıma ilk gelen benim bir Gazili olmamdır"* (www.uniaktivite.net/haberler/haber, 29.09.2006).

Gazi'den 1944 yılında mezun olan İlhan Berk'in birçok şiir kitabı vardır. Yapı Kredi Yayınları tarafından Toplu Şiirler'i (1999) yayımlanan Berk için şöyle denilmektedir:

"1953 yılına kadar çıkardığı kitaplarla gerçekçi bir şair görüntüsü veriyordu. 1953'te Yenilik dergisinde yayımladığı "Saint-Antoine'in Güvercinleri", ileride İkinci Yeni adını alacak şiir akımının habercisi oldu. Bu özellik daha sonraları gelişerek sürdü ve İlhan Berk'in özgün tutumu durumuna geldi. Giderek İkinci Yeni şiirinin öncüsü ve en güçlü savunucusu olarak anılmaya başlandı. Şiirlerinde cinsellik ve tarih ana temalar olarak belirdi. Çeşitli nesnelere, kent, sokak gibi olguları ayrıntılı bir "kimlik kartı" somutluğu taşıyan bir biçimde şiirleştirdi. Düzyazı şiirlerden aforizmalara harfleri, nesnelere ve semtleri sevmeye dek genişleyen çok kollu bir şiir ırmağıdır İlhan Berk" (http://www.ykykultur.com.tr/yazar/yazar.asp?id=347-7k-, 30.11.2006).

Günümüzün önemli şairlerinden biri olan İlhan Berk'in şiir anlayışı hakkında Ramazan Korkmaz şu tespitte bulunur:

"...Türk şiir coğrafyasındaki her türlü şiir hareketinin içerisinde görmeye alıştığımız Berk'in şiir anlayışının en önemli ilkesi, aykırılık ve sürekli bir değişimdir. Geleneği, durgunluk olarak gören şair, bunun için sürekli bir arayış içerisinde. Divan edebiyatı anlayışından Batı edebiyatının en ücra köşelerine kadar uzanan ciddî bir okuma merakıyla birlikte kendisini yenileyerek, geliştirmeye çalışır. Bunun için edebî kişiliğinin oluşumunda, yerli ve yabancı kaynakların zenginleştirici etkisini mutlaka belirtmek gerekir" (Korkmaz, 2002: 239).

“Gazi”li Şairler Hakkında Bir Araştırma

Tahsin Saraç, 1952’de Fransızca Bölümü’nü bitirdikten sonra Sorbonne’da Fransız Dili ve Edebiyatı ile sesbilim üzerine eğitim görür. Dönüşte de Gazi Eğitim Enstitüsü’nde Fransız Dili ve Edebiyatı’nda öğretim görevlisi olarak çalışır (Balkar, http://www.siiir.gen.tr/biyografi/tahsin_sarac.htm, 06.11.2006). O sebeple Saraç, hem Gazi’den mezun hem de bu üniversitede hoca olarak görev yapmış bir şairdir. Saraç’ın toplu şiirleri için şöyle bir genel değerlendirmede bulunmaktadır: “*Özeni, imge zenginliği ve toplumcu içerikle vardığı bileşim, Tahsin Saraç’ın kurduğu kendine özgü şiir evreninin belirleyici nitelikleridir. Özgürlük, kardeşlik, kavga, sevi, ölüm, yaşama sevinci, çocuk, çağın acısı, şiirlerindeki özenli dil ve titizlik dize işçiliğiyle tanınan Saraç’ın başlıca temalarını oluşturur*” (Türk ve Dünya Ünlüleri Ansiklopedisi:4889;http://www.yenisayfa.com/pgs/prda/prd_aut.asp?fr_recSID=sCsd-40k, 6.11.2006).

Mustafa Kemal Yılmaz, Gazi’nin eski mezunlarından (1947) olup Çanakkale Muharebeleri’ne olan büyük ilgisi sebebiyle bizzat tanışma fırsatı bulduğumuz tek isim diyebiliriz. Yılmaz, aynı zamanda “parlamentar şairler”imizden de biridir (Halıcı, 1990: 328-332). Şiirlerinde vatan, millet ve Atatürk sevgisinin yanında bireysel konuları da işler. Yılmaz, şiirlerini Denizin Getirdiği Ölü Asker (1975), Toprak Soyu (1993) adlı kitaplarda yayımlamıştır. Bunun yanında 1940’tan beri yazdığı tüm şiirleri, Umurlu Çiçekleri (2001) adıyla bastırmıştır (Yılmaz, 2003: 140).

Şair Cahit Yeşilyurt’un Gazi Eğitim Enstitüsü’nden mezuniyet tarihi 1976’dır (Yeşilyurt, 1989: Arka kapak). Yeşilyurt’un şiir, hikâye ve denemeleri genellikle Hece dergisinde yayımlanmıştır. Can Dökerim İzlerine ve Yağmurlar Kitabı (1997) adlı iki adet şiir kitabı yayımlanmış olan şair, 9 Şubat 2004 günü Ankara’da hayata gözlerini yummuştur (www.hece.com.tr/yaz.yesilyurt.cahit.htm - 8k - Ek Sonuç -, 8.12.2006).

Gazi Eğitim Enstitüsü İngilizce Bölümü’nü de yeterlik sınavlarını dışarıdan vererek diploma alan Ali Yüce’nin ilk şiiri 1956’da Yücel dergisinde yayımlanır. Sonraki şiirleri Yeditepe, Soyut, Türk Dili, Sanat Rehberi dergilerinde çıkar. Ali Yüce, “toplumsal sorunları yer yer taşlamaya yönelerek yergi ve eleştirinin ağır bastığı toplumcu şiirleriyle” tanınmıştır (www.dosthane.de/aliyuce.php - 24k, 6.11.2006). Birçok şiir kitabı (Bazıları; Halk Çağı, 1981, Şiir Sıcağı, 1984, Sevgim Servetimdir, 1997) olan Ali Yüce’nin “Şiirin Dili Yapısı İşlevi” (1997) adlı bir de inceleme kitabı vardır.

Yabancı diller bölümlerinden mezun Gazi’li şairler arasına son olarak Sebahattin Ali de dâhil edilebilir; ancak hemen belirtmek gerekir ki Sebahattin Ali’nin Gazi’li olma öyküsü çok hızlı gerçekleşir. Çünkü Sebahattin Ali, Gazi Eğitim Enstitüsü’nün açmış olduğu yabancı dil imtihanını kazanarak Almanca öğretmeni olur. Cumhuriyet döneminin önde gelen hikâyecilerinden olan

Sebahattin Ali şiirle de meşgul olmuş olup onun ilk şiirleri Çağlayan (Balıkesir 1926) dergisinde (Işık, 1990: 368) yayımlanmıştır. Aynı zamanda bestelenmiş olan Hapishane Şarkısı adlı şiiri oldukça meşhurdur. Sabahattin Ali'nin tüm şiirleri bir kitap halinde (Bütün Şiirleri, YKY.,İst., 2001) yayımlanmıştır.

1.1.4. Resim-İş Eğitimi ve Müzik Bölümü'nden Mezun Şairler

Bilindiği üzere, “resim” ve “müzik”, edebiyat gibi güzel sanatların bir subesi sayılmaktadır. Günümüzde üniversitelerimizin resim ve müzik bölümlerine yetenek sınavı ile öğrenci alınmaktadır. Bununla birlikte edebiyat bölümlerine ise öğrenciler doğrudan ÖSS sınavı ile girmektedir. İşin zaman zaman dillendirilen torpil söylentilerini bir yana bırakırsak resim ve müzik bölümlerine özel yetenek sınavı ile öğrenci alınması oldukça yerinde bir uygulamadır. Zira, bu sanatları seven yetenekli öğrencilerin bu bölümlerde eğitim görmesi son derece önemlidir. Böylece isteyerek, severek ve kabiliyetleri ile bu bölümlerde okuyan öğrencilerin güzel sanatlara katkıları olduğunu görmektediriz. Öyle ki, bunun sadece resim veya müzikle sınırlı olmadığı anlaşılmaktadır. Zira, Gazi Üniversitesi'nin resim ve müzik bölümlerinden mezun olan öğrenciler arasında şairlerin de olması bunun açık bir göstergesi olsa gerektir. Tabii burada resmin ve müziğin edebiyatla sıkı ilişkisini hatırlamakta yarar vardır. Bu noktada M. Kayahan Özgül'ün Resmin Gölgesi Şiire Düştü (Özgül, 1997) adlı kıymetli çalışmasını zikretmeden geçemeyeceğim. Bu geleneğin farklı bir zeminde devamı olsa gerektir; Resim Bölümü mezunlarından İsmail Gümüş'ün Minicik (İnkılap Mat., Trabzon, 1969) adlı şiir kitabı “resimli şiirler”den oluşmaktadır. Tabii bir farkla, kitaptaki resimler şairin kendisi tarafından yapılmış. Yine aynı bölümden mezun Mevlüt Atmaca'nın Cevdet Atmaca ile birlikte yayımladığı Umut veya Ahval Üzre (1950) adlı kitaptaki şiirler de soyut resimler altına yazılmış.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla Gazi Üniversitesi'nin Resim-İş Eğitimi Bölümü'nden mezun veya bir süre bu bölümde okumuş ve çeşitli periyodiklerde şiir yayımlamış isimleri şöyle: Mevlüt Koca (1928-), Osman Altıntaş (1956-), Tülay Arıcı, Nihat Boydaş, (1942-), Hasan İzzettin Dinamo (1909- 1989), İsmail Gümüş (1938-), Yılmaz Hakkı Hakeri (1944-), İlhami Atmaca (1964-). Ancak hemen belirtmek gerekir ki bu isimlerden şiir kitabına sahip olanlar; Mevlüt Koca, Tülay Arıcı, İsmail Gümüş ve Hasan İzzettin Dinamo'dur. Söz konusu şairlerden Arıcı'nın şiir kitapları şunlardır: Önce Kendime Gülümsedim Aynalarda - Sonra Dünya'ya (1993), Sen Bir Yana Can Bir Yana, (1998) ; www.kultur.gov.tr/portal/yazdir_tr.asp?belgeno=7909 - 6k, 7.11.2006). Burada şu ayrıntıyı da belirtelim: Nihat Boydaş ve Osman Altıntaş mezun oldukları bölümde hâlen öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Cumhuriyet dönemi şair ve romancılarından Hasan İzzettin Dinamo'nun oldukça çalkantılı bir hayatı vardır. Kaynakların verdiği bilgiye göre, Hasan

İzzeddin Dinamo'nun Gazi'deki eğitimi ancak iki yıl sürebilmiştir. Zira, Dinamo, 1931'de Sivas İlköğretmen Okulu'nu bitirip 1931-32 yıllarında Malatya ve Adıyaman'da öğretmenlik yaptıktan sonra, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünün Resim-İş Bölümü'nde iki yıl okumuştur. Siyasî bildiri yayımlayıp, gizli örgüt kurduğu iddiasıyla 141. maddeden dört yıl hüküm giyer ve bu sebeple yüksek öğrenimi yarıda kalır.

Hasan İzzettin Dinamo'nun ilk şiiri, 1925 yılında Giresun'da çıkan *İzler* dergisinde yayımlanır. Bu dönemde Rıza Tevfik, Yusuf Ziya ve Orhan Seyfi'nin etkisinde kalan şair, daha sonra Servet-i Fünûn'da, 1928'de birkaç şiirini yayımlar. Hece ile Aruzu birlikte kullanır. Nazım Hikmet'in *835 Satır* adlı kitabını okuyunca, şiirleri şekil ve içerik yönünden onun etkisinde gelişir. 1930-1942 yılları arasında, *Adım, Taşan, İnsan, Yeni Yol, Hamle, Sokak, Küllük, Ses, Yeni İnsanlık, Yeni Edebiyat* gibi dergilerde şiirleri yayımlanır. Dinamo'nun şiir kitapları şunlardır: *Adsız Kitap* (1931), *Deniz Feneri* (1937), *Karacaahmet Senfonisi* (1960), *Özgürlük Türküsü* (1971), *Mapusanemden Şiirler* (1974), *Sürgün Şiirleri* (1975), *Gecekondumdan Şiirler* (1976), *Kavga Şiirleri* (1977), *Çoban Şiirleri* (1982) (Yüksel, 2003: 179-180).

Öte yandan, Müzik Bölümü mezunlarından ise şiirle meşgul olan şu iki ismi tespit edebildik: Şiar Can (1957-), ve Necati Seçkin (1929 -).

Şiar Can, 1975 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü'ne birincilikle girer. Bu dönemde yazdığı şiir ve öyküleri çeşitli dergilerde yayımlar. Daha çok müzikle meşgul olan Şiar Can, içinde çeşitli öykü ve makalelerinin yanında şiirlerine de yer verdiği 'Şakıyan Turna Şahturna (1993) adlı kitabını yayımlar (www.antoloji.com/siir/sair/sair.asp?sair=14254&goster=hayat-51k - Ek Sonuç, 08.12.2006). Necati Seçkin ise, şiirlerinden çok Edirne'nin tarih ve kültürü üzerine yayımladığı araştırmaya dayalı kitapları ile tanınmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır: Edirne Türküleri (1984), Edirne Evliyalari (1971).

1.1.5. Tarih veya Sosyal Bilgiler Bölümü'nden Mezun Şairler

Tespit edebildiğimiz kadarıyla Gazi'nin Tarih veya Sosyal Bilgiler Bölümü'nden mezun olmuş olan şairlerin isimleri şöyle: Tarık Ziya Işın (1911-1979), Tarhan Toker (1907-1991), Ali Ballıktaş (1956-), Şükrü Erbaş (1953-) ve Abdülkadir Paksoy (1954-).

Dağ Çiçekleri ve Boludan Sesleniş adlı şiir kitapları bulunan Tarık Ziya Işın'ın Gazi'nin tarih bölümünde okumasının farklı bir özelliği vardır. Zira, sonraları tarih doçenti olacak olan Tarık Ziya Işın, Balıkesir Necati Bey Yüksek Muallim Mektebi'ni tamamlaması sırasında Atatürk'ün emriyle Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Tarih Bölümü'nü bitirmiştir (Yazar Kurulu, 2004: 116; Işın, (Y.t.y.) : Arka kapak).

Ali Ballıktaş, bir halk ozanıdır. Şiirlerinde Mazlumî mahlasını kullanır. Şiirlerinin bir kısmını “Vuranlar da Belli Vurduranlar da” (1997) adlı kitabında yayımlar (Ballıktaş; (Y.t.y.) : 4). Ozan Mazlumî, şiirlerinde genellikle toplumsal konuları işler.

Şükrü Erbaş, Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Sosyal Bilgiler Bölümü'nden 1978 yılında mezun olur. Erbaş'ın on üç adet şiir kitabı vardır (www.siirfeneri.net/kendi/s_erbasm.htm - 28k, 07.11.2006).

Abdülkadir Paksoy, Gazi Eğitim Enstitüsü Sosyal Bilimler Bölümü'nün dışında Anadolu Üniversitesi'nin Tarih Bölümü'nü de bitirir. Şairin ilk şiirleri 1977'de Gerçek Dergisi'nde yayımlanır. Sonraki yıllarda kaleme aldığı şiirlerini ise Yeni Şiir, Anadolu Ekini, Abece, Milliyet Sanat, Güney Rüzgârı gibi dergilerde yayımlar. Yeni Şiir (1987) ile Anadolu Ekini (1990-2001) adlı dergileri çıkarır. Ödül alan birçok şiir vardır: Örneğin; “Usulca” adlı kitabıyla 1992'de Kıyı dergisinde düzenlenen Nabi Üçüncüoğlu Şiir Ödülü'nü, İki Bulut Yardan Aşağı ile de Kocaeli Üniversitesi Akademik Şiir Ödülü (1999) 'nü almıştır (www.antoloji.com/siir/sair/sair.asp?sair=4323&goster=hayat-26k, 08.12.2006). Paksoy'un yine ödüllü şiirlerinden biri olan “Ankara”nın bazı mısraları şöyledir:

*Ankara
Ey aziz kentim benim
Bana kimliğimi kişiliğimi verdin
Zor günlerde sen emzirdin
yetim şiirlerimi
Ey güzeller güzeli
Mustafa Kemal'in gelini.*

*Göğe atılırken taş kesilmiş
Çift başlı bir Hitit kartalı gibi
Bakarken Anadolu'ya
Asıldım ayaklarına
Boynumda Midas'ın armağanı
Gümüş bir gemi çapasıyla
Dolaşıp duruyorum
Ay ağıtlı dolamlı
Düş çanağında.*

(www.siir.gen.tr/siir/a/abdulkadir_paksoy/index.html - 3k, 07.11.2006)

1.1.6. Matematik Bölümü'nden Mezun Şairler

Gazi'nin Matematik Bölümü mezunlarından tespit edebildiğimiz tek şair Hüseyin Ferhat'tır. Hüseyin Ferhat'ın ismi son dönem Türk şiiri içinde yer alır. Hüseyin Ferhat'ın ilk şiirleri *Sanat Emeği* dergisinde (1978) yayımlanmıştır.

Daha sonra *Türk Dili, Somut, Yazko Edebiyat, Varlık, Adam Sanat* gibi dergilerde çıkar. Hüseyin Ferhat, *Ve Yürüdük Gecenin Ateşleri İçinden* kitabıyla 1984 Yaşar Nabi Nayir Şiir ödülünü, *Söyle Gölgen de Gitsin* kitabıyla da 1994 Yunus Nadi Şiir ödülünü almıştır (www.yenisayfa.com).

1.2. Basın Yayın Yüksek Okulu/İletişim Fakültesi’nden Mezun Şairler

İletişim ve edebiyat birbirine çok uzak olmayan alanlardır. Ancak her nedense bu bölümün mezunları arasından pek fazla şairin çıkmadığı görülmektedir. Zira, Gazi’nin “Basın Yayın” yani bugünkü adıyla İletişim Fakültesi’ne baktığımızda buradan mezun iki şair karşımıza çıkıyor: Bunlardan biri Enver Yorulmaz (1947-), diğeri de şiirleri Yedi İklim, Dergah, Ardıç gibi dergilerde çıkan Ali K.Metin (1974-). Günümüz genç şairlerinden Ali K.Metin, şiirlerinin bir kısmını 1999’da yayımlanan ve ilk kitabı olan *Sürgün ve Atlas* adlı eserinde bir araya getirmiştir (Işık, 2002: 670).

1.3. İktisadi İdari Bilimler Fakültesi’nden Mezun Şairler

İletişim Fakültesi’ne nazaran İktisadi İdari Bilimler Fakültesi mezunlarının şiirle daha fazla meşgul oldukları söylenebilir. Bu fakülteden mezun olup şiir kitabı olanlar şunlar: Zübeyde Seven Turan (1953-), Celal Kaya (1959-), Ceyhan Koryürek (1962-). Bilge Öngöre (1953-) ise, Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Yüksek Okulu Turizm İşletmeciliği Bölümü (1975) mezunu. Şiir kitabı olmayanların isimleri; İbrahim Baltalı (1959-) ve Gülsüm Işıldar (1949-)’dır. Işıldar, 1982’de Gazi Üniversitesi Maliye Yüksek Okulunu bitirir.

1.4. Teknik Eğitim Fakültesi’nden Mezun Şairler

Teknik Eğitim Fakültesi’nde değişik mesleklere ait teknik öğretmenlerin yetiştirildiğini biliyoruz. Peki bu fakülteden mezun şair var mı diye baktığımızda karşımıza tek isim çıkmaktadır: Halen Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürü olan Bayram Bilge Tokel. Tokel, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi, Makine/Tesviye Bölümü’nden 1978 yılında mezun olur. Müzikle de yakından ilgilenen Tokel, uzun süre Kültür ve Turizm Bakanlığı Devlet Türk Halk Müziği Korosu’nda sözleşmeli saz sanatçısı olarak çalışmıştır. Tokel’in “ilk şiir çalışmaları aşık tarzı ezgilerle okuduğu söyleyişlerdir. Şair taşradan Ankara’ya geldikten sonra şiir ve edebiyatla daha fazla meşgul olur. Onun şiirlerini, deneme, tenkit ve inceleme yazılarını Hisar, Divan, Türk Edebiyatı, Doğuş, Erguvan, Dolunay ve Türk Yurdu gibi dergilerde okumak mümkündür.

1.5. Meslekî Eğitim Fakültesi’nden Mezun Şairler

Teknik Eğitim Fakültesi’nden sonra bu fakültenin karşısında bulunan Mesleki Eğitim Fakültesi mezunları arsında da tespit edebildiğimiz kadarıyla iki şairimizin olduğu anlaşılmaktadır. Bunlardan biri İrfan Coşkun (1.1.1963-),

diğeri de Mustafa Kara (1963-) 'dır. İrfan Coşkun, Gazi Üniversitesi Meslek Eğitimi Fakültesi'nden 1987'de mezun olmuş. İlk şiiri (İkizderem), 1985'te İkizdere Halk Eğitim Bülteni'nde çıkmıştır. Coşkun'un iki adet şiir kitabı bulunmaktadır: Yayla Dumanı (1987), Secdegül (1999). Mustafa Kaya ise, Gazi Üniversitesi Meslek Eğitim Fakültesi'nin Teknoloji Eğitimi Bölümü'nden mezundur. Şiirleri yurdun çeşitli yerlerinde neşredilen edebiyat dergilerinde yayımlanan Kaya, halen Kilis'te öğretmenlik yapmaktadır.

1.6. Tıp veya Eczacılık Fakültesi'nden Mezun Şairler

Şair Tabipler (Kurdoğlu, 1967) adlı kitap, tıbbiyelilerin sanata edebiyata, özelde de şiire olan ilgisinin somut göstergesidir. Türk şiirinin en önemli isimlerinden biri olan Cenab Şahabeddin bir tabiptir. Acaba, Gazi'nin tıp veya eczacılık fakültelerinden mezun olanlar arasında şair var mıdır? Bu sorunun cevabını araştırdığımızda tespit edebildiğimiz kadarıyla karşımıza iki isim çıkmaktadır: Ortaç Özdemir (1942-) ve İbrahim Yavuz (1958-). Her iki şair de Gazi'nin Eczacılık Fakültesi'nden mezun olmuştur.

1.7. Gazi'de Yüksek Lisans veya Doktora Yapmış Olan Şairler

Buraya kadar Gazi'nin değişik fakülte ve bölümlerinden mezun şairlerden bahsetmeye çalıştık. Ancak, Gazi Eğitim Enstitüsü üniversite statüsüne kavuşup Gazi Üniversitesi adını aldıktan sonra lisansüstü eğitim faaliyetlerine de başlar. Bu bağlamda Gazi'de değişik branşlarda yüksek lisans ve doktora eğitimi verilir. Dolayısıyla, yüksek lisansını veya doktorasını Gazi'de yapmış Gazililer de vardır. İşte bunlar arasında şiir yazan, çeşitli dergilerde bunları yayımlatan hatta şiir kitabı olan Gazi mezunları bulunmaktadır. Öyle ki, bunların bir kısmı bugün Türkiye'nin değişik üniversitelerinde akademisyen olarak çalışmaktadır.

Şiirlerinin bir kısmını Merhaba İnsanlar (1986) adlı kitapta yayımlayan Mustafa Özbalcı (1943-), yüksek lisansını Gazi Üniversitesi'nde yapmıştır. Özbalcı, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde uzun süre hocalık yaptıktan sonra bu üniversiteden profesör olarak emekli olmuştur.

Eski Türk Edebiyatı Anabilim Dalı'nda hem yüksek lisans hem de doktorasını Gazi'de yapan Mustafa Sarı (1954-) 'nın *Solmuş Gülüme Gazel* (1982), *Öğretmen'im* (1988), *Sılaya Hasret* (1996) adlı şiir kitapları vardır. Sarı, Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde Öğretim üyesidir.

Şair İslam Çankaya (1948-), Ankara İktisadî ve Ticari İlimler Akademisi'nden mezun (1972) olmakla beraber yüksek lisansını Gazi Üniversitesi'nde tamamlar (1987). Çankaya'nın *Rüzgâr* (1987), *Tutunmak* (1989), *Ayçiçeklerim* (1990), *Üveyikler* (1991), *Şiire Tatil Yok* (Çocuk şiirleri, 1995), *Balonlar Ölmesin* (1996), *Sevda Tomurcukları* (1998) ve *Umut Zamanı* (2000) adlı şiir kitapları vardır (Işık, 2003: 26-27).

Şair Rifat Araz (1949 -), 1985 yılında başladığı Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Halk Edebiyatı Anabilim Dalı’ndaki “master” ve “doktora” çalışmalarını, 1992 yılında tamamlayarak “doktor” unvanını alır. Araz’ın şiirleri Türk Edebiyatı, Türk Dili, Yağmur, Töre, Bizim Divan, Bizim Külliye, Yeni Güneysu, Çınar, Azerbaycan, Kümbet, Kervan, Hedef, Simav, Millî Eğitim gibi dergilerde yayımlanmıştır (Uytun, 2002: 419).

Sosyolog, şair, yazar Dursun Ayan (1957-), Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü’nden mezun olduktan sonra yüksek lisans eğitimini Gazi Üniversitesi’nde alır. Doktorasını yine Hacettepe Üniversitesinde yapan Ayan, 1986-1998 yılları arasında Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu’nda uzman olarak çalışmıştır.

Tespit edebildiğimiz kadarıyla şiirleri çeşitli dergilerde yayımlanmış olan Yunus Zeyrek (1956 -), (Halk Edebiyatı Anabilim Dalı) ve Harun Yöndem (1952-) de Gazi Üniversitesi’nde yüksek lisans yapmıştır.

1.2. Gazi’de Görev Yapan Şair Öğretmenler/Hocalar

Orta Muallim Mektebi olarak ilk açıldığı yıllardan beri Gazi Üniversitesi’nde seçkin hocalar görev yapmıştır. Gazi’nin tarihini incelediğimizde burada Türkçe veya edebiyat derslerini verenler arasında Ali Ulvi Elöve (1881-1975), Ahmet Hamdi Tanpınar (1901- 1962), Ahmet Kudsi Tecer, Sadri Ertem (1898-12 Kasım 1943), Akif İnan (1940- 2000), Yahya Akengin (1946-), Alaeddin Özdenören, Ahmet Telli ve Mehmet Aydın (1923-), gibi Cumhuriyet Devri Türk Edebiyatı içinde yer edinmiş önemli şair ve yazarlar bulunmaktadır. Bu sanatkarlar içinde Sadri Ertem’in dışındakilerin hepsinin de en az bir şiir kitabı vardır. Sadri Ertem ise daha ziyade hikâye ve romanları ile bilinmektedir.

İsmi zikrettiğimiz hocaların dışında şiirle meşgul olmuş hatta bazıları şiir kitabı yayımlamış edebiyat hocaları da vardır ki onların da isminden bahsetmek gerekir: İsmail Hikmet Ertaylan (1889-1967), Şükrü Elçin, M. Kaya Bilgegil (1921- 1987), Ahmet Şevket Bohça (1920-1988), Gökhan Evliyaoğlu (1927-), Cemal Kurnaz, Rıdvan Çongur (1932-), Abdülkadir Hayber (1949-), Mustafa Tatçı (1961-), Ali Fuat Bilkan (1963-), Nihat Boydaş (1942-), Önder Çağırın (1962-), Kemal Or (1924- 1987) Mehmet Can Doğan ve bir süre Gazi’de misafir öğretim üyesi olarak çalışmış olan Mehmet Kara bunlardan bazılarıdır.

Diğer yandan, bu isimlere edebiyat hocası olmamakla beraber Gazi’nin değişik bölümlerinde görev yapmış ve en az bir şiir kitabı yayımlamış şu hocaları da ilave edebiliriz: Felsefe Profesörü Selahattin Ertürk (1923-1988), daha çok işletme ile ilgili dersler vermiş olan Servet Eyüpgiller (1933-), Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi’nin Hematoloji Laboratuvarında çalışmış olan İsmail İbişev (İsmail Tunalı, 1933 -) (www.kultur.gov.tr/TR)³ eğitimle ilgili dersler

vermiş olan Ferhan Oğuzkan (1921-), Almanca dersleri vermiş olan Ebed Mahir Yalnız (1906-).

Ali Ulvi Elöve, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde 1939-1945 yılları arasında görev yapmış olup buradan emekli olmuştur. İlk şiirlerini Selanik'te çıkan Çocuk Bahçesi'nde (1905) yayımlayan Elöve'nin Çocuklarımıza Neşideler adlı bir şiir kitabı bulunmaktadır. İlk defa 1912'de yayımlanan söz konusu eser, daha sonra (Çocuklarımıza Şiirler, 1959) yeni harflerle de neşredilmiştir (Okutan, 2003: 315).

Ahmet Kutsi Tecer'in 1930'da öğretmen olarak ilk görev yeri Gazi Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü Türkçe-Edebiyat öğretmenliğidir (Özbalcı, 1998: 4). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın 1927'de Konya lisesindeki vazifesi Ankara lisesine nakledilir. Bilahare de Gazi Terbiye Enstitüsü edebiyat hocalığına getirilir ki 1930-1932 yılları arasında burada çalışır (Akün, 2002: 6). Ahmet Kutsi Tecer ile Ahmet Hamdi Tanpınar, Ankara'da buldukları yıllarda birlikte Görüş adlı bir sanat, edebiyat ve tenkit dergisi çıkarırlar (Özbalcı, 1998: 4). Bunun yanında mezunların anlattığına göre, Türkçe-Edebiyat Bölümü'nün çıkardığı dergide de öğrencilerin çalışmalarına rehberlik ederler. O sebepledir ki Gazi'den mezun birçok şair veya yazarın edebiyata olan ilgisinde burada görev yapmış olan hocaların büyük katkısı olmuştur. Örneğin, hikâyeci ve romancı Kemal Bilbaşar'ın biyografisinde bu hususta şunları okuyoruz:

“Bilbaşar, iki yıl Babaeski ve Vize'de öğretmenlik yaptıktan sonra 1 Ekim 1931'de Ankara'daki o zamanki adıyla Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'nün Tarih-Coğrafya Öğretmenliği Bölümü'ne kaydını yaptırır. Burada öğrenci olduğu dört yıl boyunca edebiyatla yakından ilgilenmesinde edebiyat ve eğitim dünyasının büyük isimlerinden olan hocaları Ahmet Hamdi Tanpınar, İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, İsmail Hakkı Tonguç ve İbrahim Necmi Dilmen'in çok etkisi olmuştur. Ayrıca Hasan Ali Yücel, Ahmet Kutsi Tecer gibi o yılların tanınmış şair ve yazarlarının okulda düzenlenen edebiyat ve sanat gecelerine sık sık katılmaları edebiyata karşı ilgisini perçinlemiştir. Bilbaşar'ın Gazi Eğitim'de edebiyat derslerine olan ilgisi ve bu dersteki başarısı Tanpınar'ın dikkatini çekmiştir. Edebiyata ilgisi lise yıllarında başlayan yazar, Gazi Eğitim'de öğrenciyken bazı şiir ve düzyazı denemeleri yapmış ve bunların bir kısmı enstitünün edebiyat bölümü tarafından çıkarılan İHİ adlı dergide yayımlanmıştır. Hatta bu dergide yayımlanan Sonbahar başlıklı şiirini beğenen Tanpınar, tavsiyeleriyle Bilbaşar'ı şiir yazma konusunda yüreklendirmiştir. (...) Bilbaşar, 2 Temmuz 1935 tarihinde Gazi Eğitim'den mezun

“Gazi”li Şairler Hakkında Bir Araştırma

olur” (Bağcı, www.ege-edebiyat.org/modules.php? name= News&file =article&sid=129 - 96k -, 04.12.2006)

Bilbaşar’ın mezuniyetinden iki yıl sonra 1937 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü’nün Türkçe Bölümü’ne kayıt yaptıran Süleyman Kazmaz’ın anlattıklarından öğrendiğimize göre, Gazi’li hocalar öğrencilerine yalnızca edebiyatı sevdirmekle kalmamış; taşradan gelenlere Ankara’da yalnızlıklarını unutturacak birer dost ve ağabey olmuşlardır. Kazmaz, Ahmet Kudsi Tecer’le ilgili hatırlarında bunu şu cümlelerle ifade eder:

“İş için, çalışmak için, okumak için kasabadan kalkıp tek başına İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlere gelenlerin (...) yalnızlık duygusuna kapılmaları kaçınılmazdır. Bu durum ne yapacağını kestirememek kadar yolunu belirleyecek güce, desteğe sahip olamamaktan kaynaklanır. Böylesine bir yalnızlık hali yaşayan genç adamın hayat çizgisinin akışı üzerinde rastlantının büyük etkisi olur. Yapıcı ve yüceltici şartlara ve imkânlara kavuşanlar olumlu ve yararlı bir yolda yürümek bahtiyarlığına erişirler. Onun için ben de böylesine üstün nitelikleri taşıyan desteklerini gördüğüm Gazi Eğitim Enstitüsü’nü ve Ahmet Kudsi Tecer’i daima minnet ve şükranla anarım” (Özbalcı, 1998: 36).

Şair Yahya Akengin, 1967’de başladığı edebiyat öğretmenliğini çeşitli orta öğretim kurumlarında ve Gazi Eğitim Enstitüsü’nde 1979’a kadar sürdürmüştür (Akengin, 1994: 9). Çağ Sürgünü, Ötelerden, Sözümüz Var adlı eserler, şairin şiir kitaplarından bazılarıdır. Prof. Dr. Sadık Tural, Akengin’i, 1960 sonrası gelişen Yeni Millî Edebiyat Akımı Şairleri’nin içinde değerlendirir ve şair hakkında şu tespitte bulunur:

“Yahya Akengin gelenekli formlardan kopmadan ancak, gelenekli sabit nazım şekilleri içinde de kalmadan şiir yaratanlardandır” (Tural, 1994: 18). “O, Bayburt’ta başlayan hayat yolculuğuna Palandöken’e yaslanmış bir yatılı okulun atmosferinde, benliğinin şekillenmesini tamamlamış olarak Ankara’ya gelir; “taşralı” ve “Gazi Eğitim”in o günkü havasında benliğini yıktırmadan, kimliğinin asıl zeminine zarar verdirmeden Ankaralı olma başarısını da örneklendirir” (Tural, 1994: 22).

Ahmet Şevket Bohça, emekli olduğu 1975 yılına kadar Gazi Eğitim Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı hocalığını ve Türkçe Bölüm Şefliği görevini yürütmüştür. Edebiyatla uğraşmadığı, şiir yazmadığı bir günü bile boşa geçmiş kabul eden Bohça, 26 Şubat 1988 günü geçirdiği bir kalp krizi sonucu vefat eder (Halıcı, 1990: 48-49).

Hicret (1983) ve Tenha Sözler (1991) adlı iki şiir kitabı bulunan Akif İnan, 2000 yılında vefat etmiştir. İnan'ın şiirlerinde halk şiirinin yanında özellikle divan şiiri geleneğinden yararlandığı görülmektedir; ancak "*M. Akif İnan'ın şiirlerinde; şekil, gazeli hatırlatmasına rağmen geçmişin bir tekrarını değil, yeni bir yorumla, "eskimez yeni"nin dile getirildiğini görürüz. Onun şiiri, özenle seçilmiş kelimeler, benzetmeler, söz sanatları ve imajlarla, geleneksel şiirimizle modern şiirin keşiştiği bir çizgide var olmuştur denilebilir*" (Kaymaz, 1993: 64).

Özgürlüğe Açılan Eller ile 1970 TRT Büyük Ödülü'nü alan Şair Mehmet Aydın, Gazi Eğitim Enstitüsü'nde (1974-1975) bir süre Türkçe dersleri verir (Şahin, <http://www.siirlersairler.blogcu.com/1224883/>, 08.12.2006).

Hocaların hocası vasfına sahip olan Şükrü Elçin, Halk Edebiyatı Anabilim Dalı'nda doktor unvanını aldıktan sonra aynı yıl içinde yani 1949'da 4489 sayılı kanuna göre incelemelerde bulunmak, bilgi ve görgüsünü arttırmak üzere iki yıllığına Fransa'ya gönderilir. Fransa'dan dönüşte Gazi Eğitim Enstitüsü'nde edebiyat öğretmenliği yapar (Özarslan, 1991: 9). Şiir yazmaya ortaokul yıllarında başlayan Elçin'in ilk şiir kitabının adı Şair Bozuntuları 1932 yılında yayımlanır. Şükrü Elçin, daha sonraki yıllarda Yirmidört (1944) ve iki baskı yapan Adalara Destanlar (1.bsk. 1978, 2.bsk. 1983) adıyla iki şiir kitabı daha yayımlamıştır (Özarslan, 1991: 18).

Yeni Türk Edebiyatı sahasının duayen hocalarından M.Kaya Bilgegil de bir süre Gazi Eğitim Enstitüsü'nde edebiyat öğretmenliği yapmıştır. Küçük yaştan itibaren şiire merak saran Bilgegil'in şiirleri 1934'ten itibaren; Yedigün, Türk Yurdu, Son Havadis, Zafer, Ortadoğu gibi gazete ve dergilerde yayımlanmıştır. Bunların dışında mensur şiirlerini Cehennem Meyvası adı altında bir araya getiren Kaya Bilgegil'in Türk edebiyatı ile ilgili araştırmaya dayanan birçok ilmi eseri vardır. Ziya Paşa, Tefik Fikret'in İlk Şiirleri, Harabat Karşısında Namık Kemal bunlardan bazılarıdır. Kaya Bilgegil, 1987 yılında vefat etmiştir (Yıldız, 2003: 255).

Halen Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde öğretim üyesi olan Cemal Kurnaz, başta Divan olmak üzere çeşitli dergilerde yayımladığı şiirleri Bir Avuç Sevinç (1992) adlı kitapta bir araya getirmiştir.

Gazi Üniversitesi'nde bir süre öğretim görevlisi olarak çalışmış olan Rıdvan Çongur, bütün şiirlerini Ses adlı kitapta (2001) bir araya toplamıştır. Söz konusu kitabının sonunda şiir hakkındaki düşüncelerine de yer veren Çongur şöyle der: "*Şiir, geçen zamanın üstesinden gelebiliyor, diliyle ve sahip bulunduğu mısra örgüsüyle tazelikliğini koruyabiliyorsa şiirdir*" (Çongur, 2001: 85).

3.Gazi’li Şairlerle İlgili Bazı Tespitler

3.1. Şiirlerinde İşledikleri Belli Başlı Temalar

Gazili şairlerin şiirlerinde; aşk, ayrılık, gurbet, yalnızlık, hüzn ve ölüm gibi temaların yanında millet, bayrak ve Atatürk sevgisi ayrı bir yer tutar. Belli başlı savaşların; Çanakkale Savaşları, Kurtuluş Savaşı ve Kıbrıs Savaşı’nın şiirlerde konu edilmesi şairlerin milletçe yaşadığımız önemli tarihi olaylara duyarlılığını göstermektedir. Kimi şiirler de toplumcu gerçekçi çizgide yazılmıştır. Dolayısıyla Gazili şairlerin şiirlerinde bireysel veya toplumsal anlamda zengin bir muhteva vardır. Diğer yandan, pek çok şairin Ankara ile ilgili şiir yazmış olması dikkati çeker.

3.2. Şiirleri ile Aldıkları Ödüller

Gazili şairlerin birçok şiir ödülünü almış olmaları gözden kaçmaz. Örneğin, Coşkun Ertepinar, Zaman Bahçesinde adlı kitabıyla 1978’de Türkiye Milli Kültür Vakfı Özel Ödülü’nü alır (Cunbur, 2003: 413). Osman Bolulu, 1992’de *Yurt Boyu Sevişmek* ile Nabi Üçüncüoğlu ve Vedat Güler Birincilik ödülleri, 1998’de *İnsan İnsana Eklene Eklene* eseriyle Kültür Bakanlığı Büyük Ödülü’nü almıştır. Hasan Hüseyin Korkmazgil, Kavel adlı kitabı ile 1964 Yeditepe Şiir Armağanı’nı, Kızılkıuş ile TRT 1970 Sanat Başarı Ödülünü, Filizkıran Fırtınası ile 1981 Toprak ve Nevzat Üstün Şiir Ödülünü alır.

Bol ödüllü Gazili şairlerden biri de Ahmet Erhandır. Ahmet Erhan’ın ödül alan şiir kitaplarından bazıları şunlardır: “Deniz Unutma Adını (1992 Yunus Nadi Şiir Ödülü), “Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi (1998 Cemal Süreya Şiir Ödülü), Kaybolmuş Bir Köpek İlanı (2004 yılında ikinci kez Yunus Nadi Şiir Ödülü) (www.antoloji.com, 30.10.2006).

Mehmet Kansu, “BRT’nin düzenlediği “1988 Barış Etkinlikleri” çerçevesinde yapılan Ulusal Şiir Yazma Yarışması’nda birincilik ödülü alır. Sefa Kaplan’a İnsan Bir Yalnızlıktır ile 1990 Behçet Necatigil Şiir Ödülü verilir. Adnan Satıcı, 1983 yılında Yeni Türkü Şiir ödülünü, 1995’te Behçet Aysan Şiir ödülünü kazanır.

Gazi Eğitim Enstitüsü Eğitim Bölümü’nü 1966 yılında bitiren Maksut Doğan (Bayrak, 1978: 407), *Hürriyet* Gazetesi’nin 1974’de düzenlediği Kıbrıs Destanı yarışmasında ikincilik ödülü kazanır. Ahmet Uysal, Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü (*Suyla Sınanmış Şiirler* adlı dosyayla, sonradan *Uzak Yazlarda* adıyla kitaplaştı) 1998 ile Yunus Nadi Şiir Ödülü (*Acının Gümüşü* adlı dosyayla 1999) ’nü alır (www.siir.gen.tr/biyografi/ahmet_uysal.htm - 5k, 05.11.2006). Bütün bunlar ödül almış Gazili şairler ve eserlerinden sadece bazılarıdır.

3.3. Şiirlerinin Başka Bir Dile Çevrilmesi

Bir Türk sanatçısının eserinin başka bir dile çevrilmesi hem o sanatkar hem de Türk edebiyatı için önemlidir. Bu açıdan baktığımızda Gazi’li şairlerin bazı şiirlerinin yabancı dillere de tercüme edildiği görülmektedir. Mesela, Coşkun Ertepinar’ın şiirlerinin bir bölümü İngilizce, Macarca ve Lehçe’ye tercüme edilmiştir (Cunbur, 2003: 413). Osman Bolulu’nun şiirlerinin bazıları da Danimarka diline çevrilmiştir. Fransızcaya çevrilen bir şiiri de Ankara’dan 20 Şair adlı Türkçe-Fransızca adlı kitapta yer almıştır. Ali Yüce’nin şiirlerinden bazıları İngilizceye çevrilmiştir (Toprak, 2002). Abdülkadir Paksoy’un Güneş Batarken adlı kitabındaki şiirlerinin bir bölümü Çekçe’ye çevrilir (1989) (Işık, 2002, 781).

3.4. Öğrenme Aşkı

Gazi mezunu şairlerde büyük bir eğitim aşk ve heyecanı tespit etmek mümkündür. Bazıları Gazi’den mezun olduktan sonra ikinci hatta üçüncü bir üniversite okumuşlardır. Örneğin Yaşar Bağ, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ni, Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü’nü bitirmiştir. Ülkü dergisinde yayımlanan şiirlerini her ne kadar bir kitapta toplamasa da bir Gazi mezunu olan Süleyman Kazmaz, 1939’da Gazi’nin Türkçe bölümünü bitirdikten sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümüne devam eder ve 1946’da bu bölümü bitirir. Aynı yıl girdiği Ankara Hukuk Fakültesi’nden de 1950 yılında mezun olur. Osman Bolulu, Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü’nden (1954) başka Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü’nü (1964) de bitirir. Muharrem Kubat, 1961’de Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü’nü (yeterlilik belgesiyle), 1970 yılında da yine Gazi Eğitim Enstitüsü Eğitim (Pedagoji) Bölümünü bitirmiştir. Örnekler daha da çoğaltılabilir. Mesela, Adnan Satıcı, Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’ne ilave olarak Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ni bitirir. Bütün bu örnekler Gazili şairlerin öğrenme aşk ve şevkinin bir göstergesi olsa gerektir.

3.5. Eğitime ve Öğretime Katkıları

Gazi’nin edebiyat bölümünden mezun olan şairler, şiirin yanında genel anlamda eğitim, özede de edebiyat eğitimi vadisinde ürünler vermişlerdir. Bu bağlamda birçoğunun yardımcı ders kitabı kaleme aldıkları da görülür. Örneğin Arif Hikmet Par, Türkçe ve Edebiyatla ilgili birçok yardımcı ders kitabı kaleme almıştır. Bunlardan birkaçı şöyledir: *Planlı Yazma Sanatı-Kompozisyon* (Ank. 1968), *Sorulu-Cevaplı-Örnekli-Alıştırmalı Lise Bitirme* (Ank. 1973), *Türkçe Yardımcı Kitabı Ortaokul I, II, III* (İst. 1981), *Kartal Bakışlı Deha* (İst. 1981), *Açıklamalı Atasözleri* (İst. 1977), *Açıklamalı Özdeyişler* (İst. 1980), *Ansiklopedik Türk Adları Sözlüğü* (İst. 1981), *Türkçe Deyimler Sözlüğü* (İst. 1982), *Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Sözlük* (İst. 1984), *Şairler ve Yazarlar*

“Gazi”li Şairler Hakkında Bir Araştırma

(İst. 1984), *A'dan Z'ye Ansiklopedik Türk Adları ve Soyadları Sözlüğü* (İst. 1981), *Akşam Teknik Okulları İçin Türkçe: Ders Notları* (Reşit Özalp ile birlikte, Ank. 1965), *Nazım ve Nesir Yönüyle Yardımcı Edebiyat Kitabı* (Lise I, 1982; Lise II, 1989; Lise III, 1984; İst.).

Kimi şairler de eğitimle ilgili eserler yazmışlardır. Bu çerçevede Cezmi Tahir Berktin'in şu eserleri zikredilebilir: *Çocukları Tanımaları İçin Öğretmenlere Yardım* (Ank. 1962), *Problemlili Çocuklar ve Problem Sebepleri, Eğitim Amaçları, Çocuklarımız ve Biz* (Ank. 1969), *Disiplin ve Okulumuzda Bir İnceleme* (Ank. 1968), *Erzurum'dan Lozan'a Mustafa Kemal Paşa* (Ank. 1980), *Anababalar Yüzünden Meydana Gelen Öğrenci Problemleri* (Ank. 1964), *Atatürk ve Eğitimin Amaçları* (Ank. 1967), *Çocuklarda ve Gençlerde Davranış Bozuklukları* (Ank. 1978), *İştahsız Çocuklar Hakkında Bir İnceleme* (Ank. 1960).

Gazili şairlerin hazırladığı tematik mahiyette birçok antoloji ile karşılaşmak mümkündür. Mesela, İbrahim Zeki Burdurlu'nun *Şiirimizde Öğretmen* (1965), *Öğretmen Şairler Antolojisi* (1966), *Atatürk Şiirleri Antolojisi* (1967) ile Fahrettin Yedekçioğlu'nun *Kayserili Genç Şairler Antolojisi* (1956) ve Ahmet Uysal'ın hazırladığı *Mapusane Şiirleri Antolojisi* (1974) bunlardan bazılarıdır.

3.6. Yayın Faaliyeti

Gazili şairlerde gözlemediğimiz başka bir özellik birçoğunun dergi çıkarmış olmasıdır. Dolayısıyla, Gazili şairler kültür ve edebiyat hayatımıza yalnızca şiir yazarak değil, dergicilik yaparak da büyük katkıda bulunmuşlardır. Vereceğim örnekler Gazili şairlerin yayın faaliyetinden sadece bazılarıdır: Mesela; Rıza Apak Bergama'da bulunduğu yıllarda burada Bakırçay adlı sanat dergisini çıkarır; bu sırada yazdığı şiirleri de söz konusu dergide neşreder (1943-1944) (Celepoğlu, 2002: 407). Osman Bolulu, Reşadiye'de *Duruluk* (1955-56), Amasya'da *İlke* (1961) dergilerini çıkarır. Ankara'da *Öğretmen Dünyası* ve *ABC* dergilerini yönetir (1992-93). Süreyya Eryaşar, Edirne'de *Çıkartılan Damla* dergisinin sahipliğini ve yöneticiliğini üstlenmiştir (1989-1992). Halil Bedii Fırat, İzmir'de *Son Hizmet Gazetesi* ile *Gençlik Mecmuası*'nın sahip ve başyazarlığını yürütmüştür. Hasan Hüseyin Korkmazgil, *Akis* dergisinde çalışmış; *Forum* dergisini yönetmiştir (1968-1970). Fahrettin Yedekçioğlu, 1945-50 arası *Erciyes*, 1954-58 arası *Yeni Erciyes* dergilerini çıkarmıştır. Hazım Zeyrek de Sivas'ta, *Su Dergisi*'ni (1 Şubat 1961-1 Ağustos 1968 tarihleri arasında 78 sayı) yayımlamıştır.

3.7. Çeşitli Örgütlerde Yer Alış

Gazili şairlerin dikkat çeken bir başka özelliği oldukça sosyal olmalarıdır. Zira, çoğu ya bir derneğe üye ya da sivil toplum kuruluşlarından birinde idareci olarak görülmektedir. Örneğin; Selahattin Ortaç, Gazi Eğitim Enstitüsü'nün ilk öğrenci derneğini kurmuş ve başkanlığını yapmıştır (Ortaç, 1981: Arka kapak).

Selahattin Savcı, Türkiye-Pakistan Kültür ve Dostluk Derneği aslı üyesi, Türk Basın Birliği Haysiyet Divanı azası, Türkiye Muallimler Birliği umumî delegesidir. Yaşar Bağ, İstanbul'da Kafkas Kültür Derneği'nin Başkanlığını yapmıştır (1976-79) (Bağ, 1993: Arka kapak). Süreyya Eryaşar, 1993'ten sonra Atatürkçü Düşünce Derneği'nin Edirne Şubesinin başkanlığını yürütür. Edebiyatçılar, Türk Dili, Çağdaş Yaşamı Destekleme, Türk Kütüphaneciler ve Çevre Gönüllüleri gibi çeşitli derneklerin üyesidir. Kadir Can Kafli, İstanbul'daki Kuzey Kafkas Türk Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nin başkanlığını yapmıştır. Kadir Can Kafli ayrıca Kurucu Meclis Üyesi (1961) ve milletvekili (1962) olur (www.biyografi.net/kisiyrinti.asp?kisiid=2989 - 50k, 30.10.2006).

Mustafa Kemal Yılmaz, Talim ve Terbiye üyesi iken Aydın'dan milletvekili seçilir (1965). İki dönem milletvekilliği yapar (1965-1973). Yurt Dışı İşçi Çocukları Eğitim Genel Müdürü, İngiltere Bölgesi Müfettişi ve Londra Büyükelçiliği Kültür Ataşesi görevlerinde bulunmuştur (Yılmaz, 2003: 139-140).

Netice Yerine

Netice itibariyle Gazi Üniversitesi, seksen yıllık zaman dilimi içinde çeşitli branşlarda yetiştirdiği öğretmenlerle sadece Türk eğitime katkı sağlamamış; Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı içinde kendisine yer açmış pek çok şaire de “mektep” olmuştur. Zira, bahsettiğimiz şairlerin şiire olan yönelişinde hiç şüphesiz burada görev yapan hocaların büyük katkısı vardır. Onlar sanat ve edebiyat zevkini öğrencilerine aşılamışlardır. Bazı öğrencilerin hatıralarında dile getirdikleri ifadeler bunu göstermektedir.

Öte yandan, “Gazi”li öğrenciler şanslıdır; çünkü bu üniversitede kendilerine sadece edebiyatı sevdiiren değil bizzat edebi eser ortaya koyan şair ve yazar sıfatına sahip çok kıymetli hocalar ders vermişlerdir; vermeye de devam etmektedirler.

Gazi Üniversitesi, “80. kuruluş yıldönümü”nü kutlarken sadece siyaset, ekonomi, spor gibi alanlarda başarı sağlamış şahsiyetlerle değil Gazi'den mezun, dolayısıyla “Gazi”li şairlerle de gurur duymuştur. Yazımızın başında belirttiğimiz gibi “Gazi”li şairler kuvvetle muhtemel sadece bahsettiğimiz isimlerden ibaret değildir. O sebeple adı geçen isimlere bu yazıyı okuyacaklar tarafından yapılacak ilaveler bizi son derece memnun edecektir. Zira, on binleri bulan mezunlar arasından eksiksiz bir şekilde “Gazi”li şairleri tespit etmek oldukça güçtür. Dolayısıyla bu yazının bir Gazi mezununun (1994 yılı, Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü) mütevazı ilk adımı olarak değerlendirilmesinde fayda vardır. Bu çalışma, kitaplaşma ihtimaline binaen “Gazi”lilerin göndereceği yeni şair isimleri ile yapacakları katkıları şu adrese bekleyecektir: ocakir2000@yahoo.com

KAYNAKLAR

“Gazi Muallim Mektebi 15 Teşrinievvel Tedrisata Başlıyor”, *Son Posta*, Nu.59, 23 Eylül 1930, s. 6.

AKENGİN, Yahya (1994), *Sözümüz Var*, Ankara: Ecdad Yayınları.

AKÜN, Ömer Faruk (2002), “Ahmed Hamdi Tanpınar”, *Bir Gül Bu Karanlıklarda –Tanpınar Üzerine Yazılar-*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.

ARVASI, Ahmed (1989), *Şiirlerim*, İstanbul: Berekât Yayınları.

BAĞ, Yaşar (1993), *Gülümse*, İstanbul: Acar Matbaacılık A.Ş.

BAĞCI, Müberra (2008), “Kemal Bilbaşar-I: Hayat Hikâyesi”, <http://www.ege-edebiyat.org/modules.php?name=News&file=article&sid=129>, 17.03.2008.

BALKAR, Tuğrul Asi (2006), “Tahsin Saraç”, http://www.siir.gen.tr/biyografi/tahsin_sarac.htm, 06.11.2006.

BALLIKTAŞ, Ali (Y.t.y), *Bizi Yolumuzdan Eğlemesinler*, Ankara: Tüm Halk Ozanları Kültür ve Dayanışma Topluluğu Yayınları.

BAŞ, Osman (2001), *Buğday Tenli Papatya*, Ankara: Türdav Yayınları.

BAYRAK, Mehmet (1978), *Köy Enstitülü Yazarlar Ozanlar*, Ankara: Töb-Der Yayınları.

BİNBAŞIOĞLU, C. (2005), *Türk Eğitim Düşüncesi Tarihi*, Ankara: Anı Yayınları

BOLULU, Osman (1994), *Yurt Boyu Sevişmek*, Ankara.

BURDURLU, İbrahim Zeki (2006), “Gezdiğim Şehirler”, [www.edebiyat.gen.tr/sair.asp?id=207 - 42k](http://www.edebiyat.gen.tr/sair.asp?id=207-42k), 03.11.2006.

CELEPOĞLU, A. (2002), “Rıza Apak”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.1, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

CELEPOĞLU, A. (2007), “M. Uluğ Turanlıoğlu”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.8, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

CUNBUR, M. (2003), “Coşkun Ertepinar”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.3, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

ÇAM, Zehra (2006), “Yaşamın İçinden” ve Muharrem Kubat”, www.anadolugazetesi.net, 31.10.2006.

ÇONGUR, Rıdvan (2001), *Ses*, Ankara: Filiz Matbaası.

DOĞRU, Ahmet (2000), *Ay Adası*, Osmaniye, Güneysu Yayınları.

ERTEPINAR, Coşkun (1986), “Ben Öğretmenim Çocuklar”, *Dorukta Rüzgar Var*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

ESİN, Necmettin (1969), *Bana Güneş Vurmali*, Ankara: Ayyıldız Matbaası.

FDAİ, Harid (2006), “Çağdaş Kıbrıs Türk Edebiyatı”, strateji.cukurova.edu.tr/KIBRIS/09.php - 102k, 03.11.2006.

GÖZLER, H.Fethi (1967), *Yunustan Bugüne Türk Şiiri*, Ankara: Şenyuva Matbaası.

GÜRSOY, B.A (2002), “Seyyid Ahmed Arvası”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.1, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

HALICI, Feyzi (1990), *Parlâmenter Şairler*, Ankara: TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları.

İŞİK, İhsan (1990), “Sabahattin Ali”, *Yazarlar Sözlüğü*, İstanbul: Risâle Yayınları.

İŞİK, İhsan (2002), “Ali K. Metin”, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, Ankara: Elvan Yayınları.

İŞİK, İhsan (2003), “İslam Çankaya”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.3, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

İŞİN, Tarık Ziya (Y.t.y.), *Bolu'dan Sesleniş*, Bolu, Kürberk Matbaası.

İNAN, Akif (1993), *Hicret*, İstanbul. Yedi İklim Yayınları.

KORKMAZ, Ramazan, “İlhan Berk, *Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi*, C.2, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

KUBAT, Muharrem (1986), *İz Bırakanlar*, Eskişehir: Evrim Sanat Galerisi Yayınları.

KURDOĞLU, Veli Behçet (1967), *Şair Tabibler*, İstanbul: Baha Matbaası.

OKUTAN, F. (2003), “Ali Ulvi Elöve”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.3, Ankara. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

ORTAÇ, Selahattin (1981), *Kargapazarı*, Ankara: Çam Matbaası.

ÖZARSLAN, Metin (1991), Prof. Dr. Şükrü Elçin Hayatı ve Eserleri Üzerine Bir Araştırma, (Basılmamış yüksek lisans tezi), Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZBALCI, Mustafa (1998), *Ahmet Kutsi Tecer Şairliği ve Şiirleri Üzerine Bir İnceleme*, Ankara: Akçağ Yayınları.

ÖZGÜL, M. Kayahan (1997), *Resmin Gölgesi Şiire Düştü -Türk Edebiyatında Tablo Altı Şiirleri-*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

ÖZMEN, Mehmet (1986), “Ozanın Dünyası”, Muharrem Kubat, *İz Bırakanlar*, Eskişehir: Evrim Sanat Galerisi Yayınları.

ÖZTÜRK, Cemil (1996), *Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.

ÖZTÜRK, Cemil (2005), *Türkiye'de Düünden Bugüne Öğretmen Yetiştiren Kurumlar*, İstanbul: MEB Yayınları

“Gazi”li Şairler Hakkında Bir Araştırma

ŞAHİN, Ali (2006), “Günlükten Yapraklar: İki Şair Mehmet Aydın ve Bekir Koçak”, <http://siirlersairler.blogcu.com/1224883/>, 08.12.2006.

TOLAY, Nurten (Y.t.y.), *Ümit Tükenmez Kaynak*, Ankara: Renk Ofset.

TOPRAK, Sinan (2002), *Gerry LaFemina (çeviren), Voice Lock Puppet, Ali Yüce'nin İngilizce şiirleri*, Washington: Orchises Yayını.

TURAL, Sadık (1994), “Yeni Millî Edebiyat Akımı Şâirlerinden Yahya Akengin”, Yahya Akengin, *Sözümüz Var*, Ankara: Ecdad Yayınları.

TURANLIOĞLU, Uluğ (2008), “Meriç”, <http://www.siirakademisi.com/siir.asp?siirid=1513>, 17.03.2008.

www.yenisayfa.com/pgs/prda/prd_aut.asp?fr_recSID=sCsd - 40k, 06.11.2006.

UYSAL, Ahmet (1999), *Uysal, Acının Gümüşü*, Ankara: Bilgi Yayınevi,

UYTUN, G.M (2002), “Rıfat Araz”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.1, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

UYTUN, G.M. (2003), “Necmettin Necip Esin”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.3, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

www.antoloji.com/siir/sair/sair.asp?sair=14254&goster=hayat - 51k - Ek Sonuç, 08.12.2006.

www.antoloji.com/siir/sair/sair.asp?sair=4323&goster=hayat - 26k, 08.12.2006.

www.kultur.gov.tr/TR

www.milliyet.com.tr/ozel/edebiyat/siir/sefakaplan/index.html - 4k -, 30.10.2006

www.siir.gen.tr/siir/h/hasan_huseyin_korkmazgil/index.html - 6k -, 28.11.2006;

www.stwing.upenn.edu/~durduran/hamambocu/authors/svg/svg3_3_2006.html - 82k

www.yenisayfa.com.

Yazar Kurulu, “Türk Ziya Işın”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.5, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

YEŞİLYURT, Cahit (1989), *Can Dökerim İzlerine*, Ankara: Demo Yayınları.

YILDIZ, Alim (2003), *Sivaslı Şairler*, İstanbul: Sivaslılar Eğitim Kültür ve Yardımlaşma Vakfı Yayınları.

YILMAZ, Mehmet (2006), “Kıbrıs'ta Türk Şiiri-2”, www.elazigonline.com/yazar.php?id=280 - 49k, 30.10.2006.

YILMAZ, Mustafa Kemal (2003), *Yaban Ellerde Kalanlar*, İzmir: Aydın Şairler ve Yazarlar Derneği Yayınları.

YÜCE, Ali (2002), *Uzaya Giden Uçurtma*, Ankara: Bilgi Yayınevi.

Ömer ÇAKIR

YÜKSEL, M. (2003), “Hasan İzzettin Dinamo”, *Türk Dünyası Edebiyatçılar Ansiklopedisi*, C.3, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

www.kultur.gov.tr/portal/yazdir_tr.asp?belgeno=7909 - 6k, 07.11.2006.

www.siir.gen.tr/siir/a/abdulkadir_paksoy/index.html - 3k, 07.11.2006.

www.uniaktivite.net/haberler/haber, 29.09.2006

“Tarihçe”, <http://www.gazi.edu.tr>, 17.10.2006

“Ünlü Mezunlar”, tr.wikipedia.org/wiki, 17.10.2006

www.antoloji.com, 30.10.2006

www.biyografi.net/kisiyrinti.asp?kisiid=2989 - 50k, 30.10.2006.

www.biyografi.net/kisiyrinti.asp?kisiid=1611 - 49k, 31.10.2006.

www.kultur.gov.tr, 31.10.2006

www.siir.gen.tr/biyografi/ahmet_uysal.htm - 5k, 05.11.2006.

www.dosthane.de/aliyuice.php - 24k, 06.11.2006.

www.siirfeneri.net/kendi/s_erbasm.htm - 28k, 07.11.2006.

www.ykykultur.com.tr/yazar/yazar.asp?id=347 - 7k -, 30.11.2006.

www.hece.com.tr/yaz.yesilyurt.cahit.htm - 8k - Ek Sonuç -, 08.12.2006.